

UR: 43 /024-1, 011-04, 034-04/07

(Bosanski jezik)

**REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ
O IZVRŠENJU
BUDŽETA FEDERACIJE BiH
ZA 2006.GODINU**

Sarajevo, juni 2007. godine

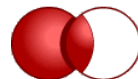
S A D R Ź A J

I NEOVISNO MIŠLJENJE REVIZORA

NEOVISNO MIŠLJENJE REVIZORA	1
-----------------------------------	---

II IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA BUDŽETA ZA 2006. GODINU

1. UVOD	1
2. OSVRT NA PREPORUKE IZ PRETHODNIH REVIZIJA	4
3. CILJ I OBIM REVIZIJE.....	6
4. NALAZI I PREPORUKE.....	7
4.1 Sistem internih kontrola i nadzor nad upotrebom budžetskih sredstava	7
4.2 Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2006. godinu	10
4.3 Izvršenje Budžeta FBiH za 2006. godinu	13
4.3.1 Prihodi i primici Budžeta FBiH za 2006. godinu ..	13
4.3.2 Rashodi i izdaci Budžeta FBiH za 2006. godinu ..	18
4.3.3 Finansijski rezultat.....	40
4.4 Javne nabavke	42
4.5 Popis imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2006. godine.....	44
4.6 Novčana sredstva.....	47
4.7 Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	50
4.8 Kratkoročne obaveze	52
4.9 Dugoročne obaveze i razgraničenja	53
5. ZAKLJUČAK.....	55

MENADŽMENTU BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
PREMIJER/PREDSJEDNIK VLADE FBIH
ZAMJENIK PREMIJERA FBIH – federalni ministar finansija
ZAMJENIK PREMIJERA FBIH – federalni ministar kulture i sporta
SARAJEVO

NEOVISNO MIŠLJENJE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, iskazanih na stranicama od 1 do 56 na dan 31.12.2006. godine. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBIH («Službene novine FBIH « broj 22/06) i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja, kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja na dan 31.12.2006. godine, utvrđeno je sljedeće:
 - **nije utvrđen ukupni unutrašnji dug Federacije, kao i način izmirenja istog (gotovina, obaveznice, otpis), u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i izmirenju unutrašnjih obaveza FBIH. Posljedica navedenog je i da su se obaveze po osnovu neisplaćenih plaća i dodataka Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije, i neisplaćene obaveze prema dobavljačima koje predstavljaju unutrašnji dug, u 2006. godini isplaćivale samo po osnovu sudskih rješenja o izvršenju, čime su se povećala budžetska izdvajanja po osnovu kamata i troškova sudskog postupka,**

-
- nisu evidentirana potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava za koje je izmiren vanjski dug iz sredstava Budžeta FBiH u iznosu od 10.332.421 KM u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima Budžeta FBiH, te također nisu evidentirana data sredstva u komisijama kod Investicijske banke FBiH i podračuni u Centralnoj banci BiH preko kojih se vrši servisiranje direktnih obaveza po osnovu vanjskog duga Federacije,
 - nisu poduzete aktivnosti u skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH, vezane za popis pokretne i nepokretne imovine, ostalih prava i obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije, na osnovu kojeg je Vlada Federacije trebala sa Vijećem ministara BiH potpisati sporazum, odluke, rješenja i ostale relevantne instrumente potrebne za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom. Također nisu poduzete aktivnosti, od strane Vlade Federacije, koje se odnose na utvrđivanje ukupnih potraživanja, dugova, zaduženja i ostalih obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije koje su, u skladu sa zakonskim propisima, ostale u nadležnosti Federacije BiH,
 - nisu provedeni zakonski propisi, vezani za rješavanje pitanja imovine, obaveza i potraživanja Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i Federalne uprave policije, kao i institucija koje su u ranijem periodu prešle sa federalnog na državni nivo (Carinske uprava i Obavještajno – sigurnosna agencija), radi prikazivanja tačnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi trezora,
 - nije vršeno korištenje odobrenih budžetskih sredstava, u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2006. godinu, za namjene koje su određene budžetom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu. Ostvarena prekoračenja nisu iskazana na odgovarajućim izdacima, već su korisnici budžeta dio prekoračenja iskazivali na pozicijama na kojima su imali raspoloživih sredstava, a dio je prenesen na teret Budžeta 2007. godine. Zbog navedenog, ne može se potvrditi iskazani iznos rashoda i izdataka, na kraju fiskalne godine, kao ni iskazana struktura istih,
 - nedosljedna primjena Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu u dijelu odobravanja sredstava tekućih transfera u skladu sa kriterijima utvrđenim programima utroška sredstava, koje na prijedlog nadležnih ministarstava odobrava Vlada FBiH, kao i nadzora nad

namjenskim korištenjem odobrenih sredstava. U skladu sa navedenim zakonskim propisima, o utrošku sredstava tekućih transfera nadležna ministarstva nisu izvještavala Ministarstvo finansija, Ministarstvo finansija Vladu FBiH a Vlada FBiH Parlament FBiH,

- nisu u potpunosti provedene odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu, u dijelu odobravanja, povećanja, korištenja i izvještavanja o korištenju sredstava tekuće rezerve,**
- nije postupljeno u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa Jedinstvenog računa trezora u dijelu uplate svih javnih prihoda na Jedinstveni račun trezora, kao i evidentiranja istih u Glavnoj knjizi trezora (otvaranje posebnih transakcijskih računa za finansiranje određenih programa iz kreditnih, donatorskih i ostalih izvora, sredstava na posebnom transakcijskom računu Direkcije za civilnu avijaciju, podračunu u Centralnoj banci BiH za servisiranje direktnih obaveza Federacije). Zbog navedenog onemogućena je centralizirana kontrola nad svim javnim приходima, kao i njihovo transparentno iskazivanje,**
- nemogućnost potvrđivanja namjenskog korištenja sredstva naplaćenih izdavanjem GSM licence u 2005. i 2006. godini koja su se u skladu sa odlukom Vijeća ministara BiH trebala utrošiti za finansiranje projektne dokumentacije na koridoru Vc i izgradnju planiranih autoputeva u BiH. Prikupljena namjenska sredstva naplaćena izdavanjem GSM licence u 2005. godini, u iznosu od 42.950.107 KM, utrošena su za plaćanje obaveza utvrđenih u Budžetu FBiH za 2005. godinu, a nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdilo da je isto odobreno od strane nadležnog organa. Iako se radi o javnim приходima, u 2006. godini, na osnovu odluke Vlade FBiH, izvršeno je gašenje podračuna «FMF- GSM licence» koji je bio otvoren u okviru JRT-a, prenos sredstava u iznosu od 27.057.650 KM, kao i preusmjeravanje budućih doznaka na poseban namjenski račun Direkcije za ceste FBiH (sredstva iskazana u vanbilansnoj evidenciji), što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH,**
- nisu poduzete aktivnosti u cilju utvrđivanja stanja novčanih sredstava korisnika Budžeta FBiH, blokiranih u Hercegovačkoj banci D.D. Mostar, a posebno stanja novčanih sredstava i obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH u iznosu 6.852.495 KM,**

-
- nemogućnost potvrđivanja osnovanosti korištenja kreditnih sredstava, bez odobrenja nadležnog organa, uzetih kod UPI banke d.d. Sarajevo u iznosu od 4.500.000 KM i Unicredit Zagrebačke banke 4.500.000 KM, kao i opravdanosti plaćanja kamata za angažovanje istih u 2006. godini, u iznosu od 508.788 KM,
 - nije izvršeno usaglašavanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom), u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima (Trezor FBiH, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalna uprava policije),
 - nedosljedna primjena pozitivnih zakonskih propisa i drugih akata (uredbi, odluka i zaključaka Vlade Federacije, kao i instrukcija i smjernica Federalnog ministarstva finansija) od strane budžetskih korisnika, u dijelu trošenja odobrenih budžetskih sredstava za naknade za rad članovima stručnih komisija, naknada zaposlenima, izdataka za usluge korištenja telefona, troškove goriva i reprezentacije.
4. Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izvještaji, iz razloga navedenih u prethodnoj tački, ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja, Budžeta Federacije BiH za godinu koja završava na dan 31.12.2006. godine.

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. oec.
s.r.

Generalni revizor
Mr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.
s.r.

**IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA BUDŽETA
FEDERACIJE BIH ZA 2006. GODINU**

1. UVOD

Izveštajem o obavljenoj reviziji finansijskih Izvještaja Budžeta FBiH za 2006. godinu dajemo sumirani pregled rezultata izvršenih revizija finansijskih izvještaja i finansijskih transakcija federalnih institucija i organa. Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja 32 korisnika Budžeta FBiH za 2006. godinu, u skladu sa Godišnjim planom i programom rada za 2007. godinu. U skladu sa navedenim programom, izvršena je i revizija finansijskih izvještaja korisnika budžeta kantona, javnih preduzeća i izvanbudžetskih fondova, što će biti prezentirano u posebnim izvještajima.

Revizija je izvršena na osnovu ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH (u daljem tekstu: Zakon o reviziji) i INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Revizijom je obuhvaćeno ispitivanje usaglašenosti poslovanja korisnika budžeta sa pozitivnim zakonskim propisima, postupanje u skladu sa datim ovlaštenjima, instrukcijama i uputama u vezi sa prikupljanjem i korištenjem javnih prihoda, trošenjem javnih sredstava, kao i ocjena ispravnosti donesenih odluka menadžmenta, organizovanje poslovnih funkcija i način osiguranja i ostvarivanja uspjehnosti u cjelokupnom poslovanju.

U konačnim izvještajima o izvršenim revizijama, po pojedinim budžetskim korisnicima, dati su nalazi i preporuke, kao i neovisna revizorska mišljenja o tome, da li finansijski izvještaji daju istinit i fer pregled finansijskog stanja i rezultata poslovanja, za fiskalnu 2006. godinu. Konačni izvještaji o izvršenim revizijama, na osnovu kojih je sačinjen ovaj izvještaj, prije dostavljanja Parlamentu FBiH, u skladu sa zakonskim propisima, bili su upućeni korisnicima budžeta na uvid i očitovanje. Konačni izvještaji također su dostavljeni Predsjedniku Federacije, Vladi Federacije BiH (u daljem tekstu: Vlada), kao i Federalnom ministarstvu finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo finansija). Nakon dostavljanja konačnih izvještaja Parlamentu FBiH isti su objavljeni na našoj internet stranici www.saifbih.ba. Smatramo da dati nalazi i preporuke pružaju poreskim obavezniciima objektivnu informaciju o potrošnji javnih sredstava, a Parlamentu FBiH pouzdan i realan pokazatelj finansijskih kretanja, kao i osnovu za preduzimanje potrebnih aktivnosti u cilju povećanja efikasnosti, ekonomičnosti i efektivnosti u javnom sektoru.

U skladu sa Godišnjim planom i programom rada za 2007. godinu, izvršena je revizija finansijskih izvještaja 32 korisnika Budžeta FBiH za 2006. godinu, što je 51,61 % od ukupnog broja korisnika federalnog budžeta. Konačne revizije izvršene su u periodu od marta do maja 2007. godine, s tim da je Ured za reviziju, u skladu sa Zakonom o reviziji, u drugom polugodištu 2006. godine izvršio i prethodnu reviziju za fiskalnu

2006. godinu. Prethodna revizija uključila je i praćenje primjene izvršenja preporuka iz prethodnih revizija, o čemu su sačinjena pisma menadžmentima koja su dostavljena revidiranih institucijama. U odnosu na prethodnu godinu planirana je i izvršena revizija većeg broja korisnika Budžeta FBiH, što čini povećanje od 28 %. Također, treba naglasiti da je od ukupno planiranih sredstava Budžeta FBiH za 2006. godinu u iznosu od 1.139.603.719 KM revidirano 1.088.204.932 ili 95,49 %. Pored 24 subjekta revizije koji su revidirani u skladu sa Zakonom o reviziji, odabir ostalih revidiranih subjekata izvršen je na osnovu njihove značajnosti i veličine, iznosa sredstava odobrenih Budžetom za 2006. godinu, kao i da li su isti revidirani u prethodnom periodu i datom revizorskom mišljenju o finansijskim izvještajima.

Po izvršenim revizijama, sačinjeni su izvještaji o izvršenim revizijama, koji su u skladu sa propisanom zakonskom procedurom dostavljeni korisnicima budžeta na očitovanje. U ostavljenom roku, svi revidirani subjekti su se očitovali na dostavljene izvještaje. Primjedbe koje su bile osnovane i dokumentovane inkorporirane su u konačne izvještaje, međutim, može se konstatovati da većina primjedbi i prigovora nije prihvaćena iz razloga što isti nisu bili dokumentovani, odnosno isti su se svodili na obrazlaganja, pojašnjenja ili pravdanja konstatovanih nedostataka.

Mišljenja o finansijskim izvještajima korisnika budžeta data su u skladu sa prihvaćenim standardima revizije, odnosno INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima, a ista imaju sljedeće opšte značenje:

Bezuslovno (pozitivno) mišljenje se daje kada je revizor zadovoljan u svim materijalnim pogledima, odnosno kada smatra da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz njegovog poslovanja.

Isticanje predmeta se daje kada revizor smatra da određene informacije treba posebno istaći odnosno skrenuti pažnju na iste, s tim da se iskazuju odvojeno od datog mišljenja.

Uslovno mišljenje daje se kada se revizor ne slaže ili kada postoji sumnja o jednoj ili više pozicija u finansijskim izvještajima, koje su značajne ali nisu bitne za razumijevanje finansijskih izvještaja.

Nepovoljno (negativno) mišljenje daje se kada revizor nije u mogućnosti oblikovati mišljenje u vezi finansijskih izvještaja, uzimajući ih u cjelini, zbog neslaganja koje je tako bitno da ono ugrožava prezentovano stanje u mjeri da uslovno mišljenje u nekim određenim stavkama ne bi bilo odgovarajuće. Davanje ovog mišljenja jasno ukazuje da finansijski izvještaji nisu fer iskazani, a jasno i sažeto se navode sva pitanja neslaganja.

Suzdržano mišljenje se daje kada revizor nije u mogućnosti izraziti mišljenje u pogledu finansijskih izvještaja uzimajući ih u cjelini, zbog nejasnoća ili ograničenja u djelokrugu revizije.

Pregled datih mišljenja po revidiranim korisnicima budžeta, kao i očitovanje subjekata revizije, daje se u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Naziv korisnik budžeta	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuslovno	Isticanje predmeta	Uslovno	Nepovoljno	Suzdržano	
1	Budžet Federacije BiH				X		Da
2	Dom naroda Parlamenta FBiH			X			Da
3	Zastupnički dom Parlamenta FBiH			X			Da
4	Zajedničke službe Parlamenta FBiH			X			Da
5	Vlada Federacije BiH			X			Da
6	Služba za zajedničke poslove, organa i tijela FBiH			X			Da
7	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova				X		Da
8	Federalna uprava policije				X		Da
9	Federalno ministarstvo pravde			X			Da
10	Kazneno – popravni zavodi			X			Da
11	Federalno ministarstvo finansija				X		Da
12	Federalna poreska uprava			X			Da
13	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije			X			Da
14	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija			X			Da
15	Direkcija za civilnu avijaciju				X		Da
16	Federalno ministarstvo zdravstva			X			Da
17	Zavod za javno zdravstvo				X		Da
18	Federalno ministarstvo trgovine			X			Da
19	Federalno ministarstvo prostornog uređenja				X		Da
20	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva				X		Da
21	Sudska policija			X			Da
22	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata			X			Da
23	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta			X			Da
24	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike			X			Da
25	Federalno ministarstvo kulture i sporta			X			Da
26	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica			X			Da
27	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke			X			Da
28	Federalno ministarstvo turizma i zaštite okoliša			X			Da
29	Ured Predsjednika Federacije BiH			X			Da
30	Ured Dopredsjednika Federacije BiH			X			Da
31	Ured Dopredsjednika FBiH			X			Da
32	Federalna komisija za koncesije			X			Da
33	Finansijska policija	X					Da
Ukupno		1		24	8		33

Struktura datih mišljenja u izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2006. godinu korisnika federalnog budžeta, kao i u prethodne tri godine, daje se u sljedećoj tabeli:

Mišljenje	2003. godina		2004. godina		2005. godina		2006. godina	
	Broj	%	broj	%	Broj	%	Broj	%
Bezuslovno	0	0	1	4,2	0	0	1	3,00
Isticanje predmeta	0	0	0	0	0	0	0	0
Uslovno	18	69,2	16	66,7	16	61,5	24	72,7
Nepovoljno	8	30,8	7	29,1	10	38,5	8	24,3
Suzdržano	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	26	100	24	100	26	100	33	100

Kao što se vidi, iz naprijed navedene tabele u izvještajima o izvršenim revizijama finansijskih izvještaja za 2006. godinu, kod 32 budžetska korisnika i Budžeta FBiH, dato je 8 nepovoljnih, 24 uslovna i 1 pozitivno mišljenje. Bezuslovnih mišljenja sa isticanjem predmeta i suzdržanih mišljenja nije bilo.

Iako je broj nepovoljnih mišljenja u odnosu na prošlu godinu smanjen, potrebno je istaknuti da se, kod određenog broja korisnika koji imaju značajno učešće u izvršenju budžeta, ista ponavljaju (Budžet FBiH, Federalno ministarstvo finansija, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalna uprava policije, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo prostornog uređenja i Direkcija za civilnu avijaciju). Prethodno ukazuje, a što smo konstatovali i u izvještajima o izvršenim revizijama, da se od strane navedenih budžetskih korisnika nisu poduzimale adekvatne aktivnosti na otklanjanju konstatovanih nedostataka, odnosno nije postupano po preporukama datim u izvještajima o izvršenim revizijama u prethodnom periodu. Posebno naglašavamo, da ovim Izvještajem nisu obuhvaćena dva značajna budžetska korisnika iz prethodnog perioda, koji su dugi niz godina imali negativno mišljenje a prešli su sa federalnog na državni nivo finansiranja, kao i da se od strane Vlade FBiH, u skladu sa postojećim zakonskim propisima, nisu poduzele adekvatne aktivnosti kako bi se otklonili konstatovani propusti u ranijim revizijama (Federalno ministarstvo odbrane i Vojska Federacije BiH).

2. OSVRT NA PREPORUKE IZ PRETHODNIH REVIZIJA

Revizijom finansijskih izvještaja za 2006. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, konstatovano je da je **postupljeno po datim preporukama** u izvještajima o izvršenim revizijama u prethodnim periodima, u dijelu: donošenja pisanih procedura vezano za ustrojavanje evidencije zahtjeva za povrat pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda, sačinjavanja pregleda dospjelih a neizmirenih obaveza po osnovu zahtjeva za povrat pogrešno ili više uplaćenih prihoda, sudskih izvršnih rješenja, kao i odluka Doma za ljudska prava, na kraju godine. **Djelimično je postupljeno po datim preporukama** vezano za poduzimanje aktivnosti na

evidentiranju vanjskog duga Federacije, u Glavnu knjigu trezora, u skladu sa zakonskim propisima.

Posebno ističemo da nisu poduzete adekvatne mjere po datim preporukama kod: dosljedne primjene Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH; poduzimanja aktivnosti u skladu sa Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i Zakona o odbrani BiH, vezano za rješavanja pitanja imovine, prava i obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojsku Federacije; izrade i donošenja Budžeta Federacije BiH; izvještavanja o izvršenju Budžeta FBiH u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, nadzora nad upotrebom budžetskih sredstava od strane korisnika, (kojeg treba da vrši Ministarstvo finansija); izvršavanja budžeta na osnovu mjesečnog plana alokacije raspoloživih budžetskih sredstava budžetskim korisnicima koja odobrava ministar finansija na osnovu plana novčanih tokova putem kojih se projiciraju sve uplate i isplate sa JRT; utvrđivanja opravdanosti zaduženja po kratkoročnim revolving kreditima u iznosu od 9.000.000 KM i uvida u dokumentaciju vezano za zaduživanje FBiH po osnovu kredita za nabavku terminalnog prilaznog radara u iznosu od 7.000.000 KM; poduzimanja mjera u cilju blagovremene uplate i evidentiranja svih javnih prihoda na Jedinostveni račun trezora; otvaranja svih podračuna u sklopu Jedinostvenog računa trezora (u daljem tekstu: JRT); omogućavanja budžetskim korisnicima da izvrše usaglašavanje evidentiranih prihoda u pomoćnim evidencijama sa uplaćenim приходima u Glavnoj knjizi trezora po vrstama prihoda; uvida u dokumentaciju vezanu za dosadašnje raspolaganje sredstvima sa posebnog transakcijskog ESCROW računa; uvida u dokumentaciju, poduzimanje adekvatnih mjera i provođenje odgovarajućih knjiženja u Glavnoj knjizi Trezora vezano za stanje novčanih sredstava korisnika budžeta blokiranih u Hercegovačkoj banci, a posebno Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane; definisanja statusa potraživanja i obaveza Carinske uprave FBiH i Obavještajno – sigurnosne agencije koje su prešle sa federalnog na državni nivo, usaglašavanja iskazanog stanja potraživanja u Trezoru sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom; dosljedne primjene načela modificiranog nastanka poslovnog događaja u dijelu priznavanja rashoda i izdataka u periodu kada je obaveza nastala za plaćanje; poduzimanja odgovarajućih mjera u cilju efikasnijeg korištenja odobrenih sredstava za tekuće transfere, nadzora i izvještavanja o realizaciji usvojenih programa utroška sredstava, odobravanja, korištenja i izvještavanja o korištenju sredstava tekuće rezerve; planiranja i nadzora nad sredstvima za realizaciju projekata koji se finansiraju sredstvima međunarodnih kredita i donacija, kao i dosljedne primjene Vladine odluke koja regulira način obrazovanja i visinu naknade za rad u komisijama.

3. CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta FBiH za 2006. godinu je pribavljanje realne osnove, da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika federalnog budžeta, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti održavaju rezultate izvršenja budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem interne kontrole. Također, cilj revizije je postizanje veće transparentnosti u radu, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje, odnosno sprovođenje postavljenih ciljeva.

Od ukupno 62 korisnika Budžeta FBiH za 2006. godinu, izvršili smo reviziju 32 značajna budžetska korisnika. Revidirani korisnici su imali na raspolaganju 1.088.204.932 KM ili 95,49 % sredstava Budžeta FBiH za 2006. godinu, koji je odobren u iznosu od 1.139.603.719 KM.

Zakonom o reviziji institucija u FBiH propisana je obaveza provođenja i izvještavanja o obavljenoj reviziji nadležnih organa i institucija za 24 revidirana subjekta svake godine, dok je odabir ostalih 8 izvršen na osnovu rangiranja subjekata revizije u zavisnosti od njihove finansijske značajnosti i veličine, iznosa odobrenih sredstava Budžetom za 2006. godinu i da li su isti revidirani u prethodnom periodu i datom mišljenju o finansijskim izvještajima.

Revizija uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole i revizije.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Sistem internih kontrola i nadzor nad upotrebom budžetskih sredstava

U cilju obezbjeđenja nadzora nad upotrebom budžetskih sredstava od strane korisnika budžeta, odnosno uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, Ministarstvo finansija je u skladu sa zakonskim ovlaštenjima donijelo Smjernice za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika. U skladu sa navedenim smjernicama, budžetski korisnici su, u najvećem dijelu, donijeli propisane akte, međutim, izvršenom revizijom finansijskih izvještaja za 2006. godinu, konstatovano je da se dio akata nije dosljedno provodio i da određeni dio akata nije bio usklađen sa postojećim pozitivnim zakonskim propisima, što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih akata kojima je regulirano njihovo poslovanje, kao i na efikasno korištenje odobrenih budžetskih sredstava. Također treba istaći, iako je bila zakonska obaveza, dio budžetskih korisnika je Pravilnike o unutrašnjoj organizaciji donio tek u 2006. godini (Finansijska policija, pojedini Kazneno – popravni zavodi, Ured Predsjednika FBiH). Iako je trebalo, Ministarstvo finansija nije u skladu sa datim ovlaštenjima i nadležnostima, provodilo dalje aktivnosti u pogledu nadzora nad dosljednom primjenom, odnosno postupanjem po navedenim smjernicama od strane korisnika budžeta, a što je imalo odraza na dosljednu primjenu donesenih akata, odnosno uspostavljanje funkcionalnog sistema internih kontrola.

Kao što je prethodno konstatovano, nefunkcionisanje sistema internih kontrola kod korisnika budžeta, kao i nepotpuna kontrola računovodstvenih dokumenata i neadekvatnog nadzora nad upotrebom budžetskih sredstava od strane Ministarstva finansija, imalo je za posljedicu nastanak određenih materijalno - značajnih grešaka u poslovanju i finansijskim izvještajima, kako kod samog Ministarstva finansija, tako i kod ostalih korisnika budžeta. Nefunkcionisanje sistema internih kontrola odrazilo se na: planiranje budžetskih sredstava; nenamjensko trošenje budžetskih sredstava, kao i trošenje sredstava u većem iznosu od budžetom odobrenih; praćenje i naplatu javnih prihoda; nepoduzimanje adekvatnih mjera za naplatu potraživanja; neevidentiranje dugoročnih obaveza u Glavnoj knjizi trezora; neusaglašavanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem imovine, obaveza i potraživanja; nevođenje propisanih pomoćnih evidencija, odnosno usaglašavanje istih sa Glavnom knjigom trezora, kao i nedosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH prilikom nabavki roba, usluga i ustupanju radova.

Ministarstvo finansija, u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, Zakonom o budžetima u

FBiH i Zakonom o Trezoru u FBiH zaduženo je za poslove izrade i izvršenja Budžeta Federacije i sačinjavanja godišnjeg obračuna Budžeta Federacije, nadzora nad izvršenjem budžeta, budžetske kontrole i upravljanja novčanim tokovima. Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju i razgovora sa ovlaštenim osobama, konstatovano je da se ovim poslovima nije u toku godine poklanjala dužna pažnja, a naročito u segmentu planiranja, izvršenja, nadzora nad izvršenjem i izvještavanjem. Posebno ističemo nepoduzimanje adekvatnih mjera od strane Ministarstva finansija, utvrđenih Zakonom o utvrđivanju i izmirenju unutrašnjih obaveza FBiH (u daljem tekstu: Zakon o unutrašnjem dugu), a što je imalo značajnog uticaja na Budžet Federacije, kao i na korištenje sredstava odobrenih Budžetom za 2006. godinu, u dijelu uspostavljanja tačne evidencije ukupnih obaveza po osnovu unutrašnjeg duga Federacije i u dijelu izmirenja istih u skladu sa Zakonom o unutrašnjem dugu (u gotovini, putem obveznica i otpisivanjem).

Nedostatak adekvatnog sistema internih kontrola u Ministarstvu finansija posebno je prisutan u Sektoru za trezor, Sektoru za budžet, Sektoru za bankarstvo, finansijsko posredovanje, osiguranje i upravljanje i koordinaciju sredstvima za razvoj (u daljem tekstu: Sektor za bankarstvo) i Sektoru za upravljanje dugom što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih propisa iz nadležnosti Ministarstva, a vezano za planiranje, izvršenje, izvještavanje i nadzor nad izvršenjem Budžeta FBiH za 2006. godinu. Vezano za nadležnosti Sektora za trezor i Sektora za budžet, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija, konstatovano je da prilikom planiranja novčanih tokova, određivanja iznosa mogućih plaćanja u skladu sa raspoloživim sredstvima i u skladu sa istim odobravanja finansijskih planova (tromjesečnih i mjesečnih) budžetskim korisnicima, nije bila uspostavljena adekvatna saradnja, a što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2006. godinu. Od strane Sektora za trezor, u pojedinim slučajevima, vršena je realizacija sudskih izvršnih rješenja sa JRT-a, a da prethodno nije izvršeno odobravanje operativnog budžeta Ministarstvu finansija, tako da su realizovane isplate a da na odgovarajućoj poziciji nije bilo raspoloživih sredstava. Također, adekvatna saradnja između navedenih sektora nije uspostavljena, prilikom sačinjavanja Konačnog izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2006. godinu (kao i periodičnih izvještaja), što je imalo za posljedicu da isti nisu sačinjavani u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, u dijelu izrade adekvatnih analiza izvršenja budžeta za fiskalnu godinu, kao i prezentiranja odgovarajućih struktura prihoda, izdataka i obaveza.

Nezadovoljavajući stepen koordinacije nije postojao između Sektora za budžet i Sektora za bankarstvo u procesu planiranja i realizacije budžetskih sredstava za «Učešće Vlade FBiH u projektima koje finansira međunarodna zajednica». Posljedica navedenog je da Budžetom FBiH za 2006. godinu nisu planirane sve preuzete obaveze od strane Federacije

BiH po navedenom osnovu, da su se doznačavala sredstva za projekte koji nisu bili planirani, kao i da se nije vršio adekvatan nadzor i praćenje realizacije korištenja ovih sredstava.

Pored naprijed navedenog, izvršenom revizijom konstatovano je da od strane Sektora za trezor nije postupljeno u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim zakonskim propisima i internim aktima Ministarstva finansija u dijelu evidentiranja poslovnih promjena i finansijskih transakcija u Glavnu knjigu trezora po osnovu izvršnih sudskih rješenja, dijela realiziranih isplata po osnovu stare devizne štednje, kao i prilikom isknjižavanja obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane prema Zavodu za PIO/MIO u iznosu 263.186.209 KM. Navedeno, jednim dijelom, je imalo za posljedicu da Odjeljenje za ekonomsko –finansijske i zajedničke poslove, nije adekvatno pratilo izvršenje budžeta Ministarstva finansija, što se odrazilo na efikasnost korištenja budžetskih sredstava za ove namjene.

Ni nakon 6 godina, od uspostavljanja trezorskog načina poslovanja u FBIH (uspostavljanja JRT-a), nisu svi javni prihodi iskazani u okviru Glavne knjige trezora, odnosno nije centralizirana kontrola nad svim javnim приходima u skladu sa Zakonom o trezoru u FBIH. Ministarstvo finansija, iako je bilo nadležno, nije donijelo adekvatne instrukcije kojima bi se, u skladu sa navedenim zakonskim propisom, isto i realizovalo. Navedeno je imalo za posljedicu da nije uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola nad trošenjem ovih sredstava, a što se posebno odrazilo na raspolaganje sredstvima na posebnim transakcijskim računima otvorenim od strane Ministarstva finansija, koji se ne evidentiraju u okviru JRT-a. Finansijski izvještaji o trošenju sredstava sa ovih računa su se dostavljali od strane pojedinih budžetskih korisnika, ali se ne može potvrditi da je Ministarstvo finansija iste analiziralo i da je sačinilo odgovarajući Izvještaj o izvršenim finansijskim transakcijama sa navedenih računa.

Zakonom o budžetima u FBIH, donesenim aprila 2006. godine, utvrđena je obaveza uspostave interne revizije kao tijela budžetskog korisnika, kao i obaveza Ministarstva finansija da donese provedbene propise, a Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva finansija trebala je utvrditi plan internih revizija gdje će internu reviziju vršiti Ministarstvo. Iako su se navedeni akti, u skladu sa zakonom, trebali donijeti u roku od 60, odnosno 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, revizijom je konstatovano da je Pravilnik o internoj reviziji stupio na snagu tek u februaru 2007. godine, te da još uvijek Vlada Federacije nije utvrdila Plan internih revizija gdje će internu reviziju vršiti Ministarstvo finansija, a samim tim još uvijek nije utvrđeno koji budžetski korisnici su obavezni organizovati internu reviziju u sklopu unutrašnje organizacije. Nepoduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija, u skladu sa navedenim Zakonom u utvrđenom roku, imalo je za posljedicu da se ni do momenta završetka konačne revizije, nije organizirala interna revizija, kojim bi se uspostavila adekvatnija kontrola nad korištenjem javnih sredstava.

Potrebno je da se radi efikasnog poslovanja, pravovremenog i pouzdanog finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa pozitivnim zakonima i propisima donesene procedure od strane budžetskih korisnika, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola donesenim od Ministarstva finansija, dosljedno primjenjuju, kao i da Ministarstvo finansija obezbijedi adekvatan nadzor nad provođenjem istih.

Potrebno je da Ministarstvo finansija u suradnji sa Vladom FBiH, u skladu sa ovlaštenjima datim Zakonom o budžetima u FBiH, poduzme aktivnosti u cilju uspostavljanja interne revizije kod svih budžetskih korisnika.

Potrebno je da se, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH, svi javni prihodi iskažu u okviru Glavne knjige trezora u cilju uspostavljanja centralizirane kontrole nad svim javnim приходima. U cilju realizacije navedenog potrebno je da Ministarstvo finansija, u skladu sa svojim nadležnostima, donese adekvatne procedure, kao i da obezbijedi njihovo dosljedno provođenje.

Potrebno je da se od strane Ministarstvo finansija dosljedno provode nadležnosti utvrđene pozitivnim zakonskim i podzakonskim propisima u dijelu planiranja, izvršenja, izvještavanja i nadzora nad utroškom sredstava Budžeta FBiH.

4.2 Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2006. godinu

Od strane Parlamenta FBiH je 6. marta 2006. godine donesen Budžet FBiH za 2006. godinu u iznosu od 1.139.603.719 KM, kao i Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2006. godinu kojim je propisan način izvršenja Budžeta Federacije BiH, upravljanje приходima i izdacima Budžeta FBiH, te prava i obaveze korisnika budžetskih sredstava. Do donošenja Budžeta FBiH, finansiranje se vršilo na osnovu Odluke o privremenom finansiranju FBiH za razdoblje januar – mart 2006. godine.

Budžetom FBiH za 2006. godinu, planirano je sljedeće:

R. br.	Opis	Budžet za 2006. godinu
1	2	3
I	Prihodi i finansiranje (II + V)	1.139.603.719
II	Prihodi i primici	1.084.001.330
III	Izdaci	1.139.603.719
IV	Deficit (III-II)	55.602.389
V	Pokriće deficita (1+2)	55.602.389
1.	Kreditni od međunarodnih finansijskih institucija	23.602.389
2.	ESCROW-račun	32.000.000

U fiskalnoj 2006. godini nije vršen rebalans budžeta. Međutim, tokom 2006. godine, putem prijenosa sredstava u Tekuću rezervu Vlade FBiH i njihovom raspodjelom na osnovu odluka Vlade, može se reći da je na ovakav način vršena preraspodjela sredstava (kako između korisnika budžeta tako i unutar samog budžetskog korisnika), iako ista nije bila predviđena Zakonom o izvršenju Budžeta za 2006. godinu. Imajući u vidu da je ovim putem tekuća rezerva odobrena u većem iznosu od maksimalnog iznosa utvrđenog pozitivnim zakonskim propisima, (da prijenos sredstava nije izvršen u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta za 2006. godinu), kao i da je došlo do značajnog povećanja prihoda od indirektnih poreza u odnosu na plan (107.548.120 KM ili 13,15 %), trebalo je poduzeti aktivnosti na izmjeni i dopuni Budžeta FBiH za 2006. godinu (rebalans), shodno Zakonu o budžetima u FBiH.

Uvidom u dokumentaciju, vezano za planiranje, izradu i donošenje Budžeta FBiH za 2006. godinu utvrdili smo da budžetski korisnici nisu, prilikom sačinjavanja prijedloga potrebnih sredstava, dosljedno primijenili Instrukciju budžetskim korisnicima Ministarstva finansija, kao i da od strane istog nije vršeno usaglašavanje predloženog Budžeta FBiH sa zahtjevima budžetskih korisnika za finansiranjem planiranih aktivnosti. Navedeno se, naročito, odrazilo na odobravanje potrebnih sredstava za isplate naknada zaposlenih od strane korisnika budžeta, sredstva su se odobravala bez jasno utvrđenih kriterija, što je dovelo do toga da svi uposlenici nisu ostvarili ista prava utvrđena Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće i ostalim propisima (dio budžetskih korisnika isplaćivao je naknade za 8. mart, vjerske praznike i zimnicu, dok drugi dio nije mogao isplatiti uposlenima čak ni naknade za slučaj smrti i teške bolesti). Pored naprijed konstatovanog propusta u procesu planiranja naknada zaposlenih, poslatom Obavijesti svim budžetskim korisnicima 19.10.2006. godine, Ministarstvo finansija je dodatno doprinijelo da dio budžetskih korisnika, kojima su sredstva odobrena u većem iznosu (nerealno planiranje ili planiranje za veći broj uposlenih od stvarnog), izvrši isplate naknada koje nisu bile planirane budžetom, pojačavajući neravnotežan položaj uposlenika.

Posebno ističemo, a što se konstatovalo i prethodnim revizijama, da se prilikom planiranja i iskazivanja sredstava po osnovu nepovratnih davanja, u svrhu nabavke kapitalne imovine i ulaganja u imovinu drugih nivoa vlasti (Učešće Vlade FBiH u projektima koje finansira međunarodna zajednica, korištenja sredstava prikupljenih po osnovu izdavanja GSM licence kao i rekonstrukcija i investiciono održavanje sredstava), ne postupa u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, sredstva se planiraju i iskazuju na poziciji kapitalnih ulaganja korisnika federalnog budžeta, umjesto na poziciji kapitalnih i tekućih grantova drugim nivoima vlasti. Navedeno ima za posljedicu pogrešno iskazivanje strukture federalnog budžeta, probleme u realizaciji i evidentiranju navedenih ulaganja, kako od strane korisnika budžeta koji sredstva implementiraju, tako i subjekata u

čiju imovinu se vrše ulaganja, kao i pogrešno informisanje korisnika finansijskih izvještaja Budžeta FBiH.

Uvidom u proces planiranja budžeta, konstatovan je problem vezano za planiranje sredstava za rad kazneno – popravnih zavoda, kojima se sredstva za rad u Budžetu FBiH odobravaju u okviru Federalnog ministarstva pravde, za kazneno – popravne zavode u cjelini, a ne pojedinačno (KPZ Zenica, Sarajevo, Tuzla, Mostar i Bihać, u daljem tekstu: KPZ-ovi), obzirom da su isti posebna pravna lica. Na ovakav način se KPZ-ovima ne odobrava budžet od strane zakonodavnog organa FBiH (raspodjelu sredstava između KPZ-ova vršilo je Federalno ministarstvo pravde bez utvrđenih zakonskih nadležnosti), a rukovodioci KPZ-ova nisu direktno odgovorni za planiranje, izvršenje i izvještavanje o izvršenju budžeta, kako je to utvrđeno pozitivnim zakonskim propisima.

Kada je u pitanju planiranje, izrada i donošenje Budžeta FBiH za 2007. godinu, konstatovano je da Ministarstvo finansija nije ispoštovalo zakonom utvrđene rokove, u dijelu dostavljanja Instrukcije budžetskim korisnicima, o načinu i elementima za pripremu budžetskog zahtjeva za 2007. godinu i Nacrta Budžeta FBiH za 2007. godinu Vladi Federacije. Nepoštivanje utvrđenih rokova od strane Ministarstva finansija, u konačnici jednim dijelom uticalo je na kašnjenje u donošenju Budžeta FBiH za 2007. godinu (donešen tek 4. aprila 2007. godine). Uvidom u doneseni budžet, konstatovano je smanjenje na poziciji plaća i naknada, u iznosu od 30.000.000 KM u odnosu na prvobitni Nacrt Budžeta sačinjen od strane Ministarstva finansija, bez prethodno izvršenog usaglašavanja sa korisnicima budžetskih sredstava što je bila zakonska obaveza, te isto može imati za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih propisa od strane korisnika budžeta zbog nedostataka sredstava za isplatu plaća i naknada zaposlenima.

Potrebno je da se planiranje, izrada i donošenje Budžeta vrši u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, kao i ostalim zakonskim i podzakonskim propisima. Posebno je potrebno da se prilikom izrade Uputstva budžetskim korisnicima jasno definiraju vrste naknada uposlenima, kao i odobre sredstva u skladu sa njihovim stvarnim potrebama, kako bi se svim uposlenicima pružila mogućnost ostvarivanja istih prava koja proističu iz radnog odnosa.

Da se uravnoteženje budžeta vrši u skladu sa odredbama Zakonom o budžetima u FBiH.

Da se poduzmu aktivnosti od strane Ministarstva finansija i Federalnog ministarstva pravde u cilju evidentiranja u registar budžetskih korisnika svakog KPZ-a posebno, kako bi se planiranje sredstava i finansijsko izvještavanje o izvršenju budžeta KPZ-ova vršilo u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o izvršenju budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH.

4.3 Izvršenje Budžeta FBiH za 2006. godinu

4.3.1 Prihodi i primici Budžeta FBiH za 2006. godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2006. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje u 2006. godini, iskazani su u iznosu od 1.181.887.212 KM, što je u odnosu na planirano od 1.139.603.719 KM više za 42.283.493 KM ili 3,71 %. U odnosu na prethodnu godinu isti su više iskazani za 13 %, međutim podaci nisu uporedivi iz razloga što u okviru ostvarenih prihoda za 2005. godini, nisu bili evidentirani prihodi uplaćeni za servisiranje vanjskog duga.

Struktura iskazanih prihoda, primitaka i finansiranja sa indeksima ostvarenja, iskazana u konsolidovanim finansijskim izvještajima, daje se u narednoj tabeli:

Red. broj	Opis	Budžet za 2006.godinu	Ostvareno u 2005. godini	Ostvareno u 2006. godini	Index 5/3	Index 5/4
1	2	3	4	5	6	7
Prihodi , primici i finansiranje (A+B)		1.139.603.719	1.044.740.840	1.181.887.212	103,71	113,13
A. Prihodi i primici (od 1 do 5)		1.116.001.330	1.044.740.840	1.168.888.765	104,74	111,88
1.	Prihodi od poreza	859.448.066	792.944.797	976.711.337	113,64	123,17
2.	Neporezni prihodi	215.198.143	201.792.992	192.142.371	89,29	95,22
3.	Grantovi (potpore)	9.355.121	9.669.992	0	0	0
4.	Kapitalni primici	32.000.000	40.329.177	30.374	0,09	0,08
5.	Primljene otplate danih zajmova		3.882	4.683	-	120,63
B. Finansiranje (6+7)		23.602.389	0	12.998.446	55,07	-
6.	Dugoročni krediti i zajmovi	23.602.389	0	12.998.446	55,07	-
7.	Primici od domaćih pozajmljivanja		0			

U strukturi ostvarenih prihoda u 2006. godini, evidentan je porast poreznih prihoda, međutim, značajnim smatramo da su neporezni prihodi zabilježili pad ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu od 5 %, a u odnosu na plan za 10,71 %.

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju, što je konstantovano i prethodnom revizijom, vezano za priliv i odliv sredstava sa JRT-a, nisu u cijelosti provedene odredbe Zakona o Trezoru u FBiH u dijelu uplate i evidentiranja u Glavnoj knjizi trezora: donacija i kredita uplaćenih na posebne transakcijske račune kod budžetskih korisnika koji nisu iskazivani u okviru JRT; primitaka i izdataka po osnovu navigacijskih i drugih usluga koji se realizuju od strane Direkcije za civilnu avijaciju (primici 5.868.986 KM, izdaci 5.810.541 KM). Također nisu iskazana i prikupljena sredstva po osnovu izdavanja GSM licence koja su u 2006. godini preusmjerena na poseban namjenski račun Direkcije za ceste FBiH. Naprijed navedena sredstva se i u 2007. godini, kao i 2006. godine, uplaćuju na posebne transakcijske račune i ista, kao ni utrošak sredstava sa navedenih

transakcijskih računa, nisu iskazana u konsolidovanim finansijskim izvještajima. Izvršenom revizijom fiskalne godine, ne može se potvrditi da je nad korištenjem naprijed navedenih sredstava vršen adekvatan nadzor od strane nadležnih organa i institucija.

Potrebno je da se svi javni prihodi i primici kao i vlastiti prihodi, evidentiraju u Glavnoj knjizi Trezora po izvorima iz kojih potiču i iskazuju u konsolidovanom godišnjem izvještaju Budžeta FBiH. Da se na Jedinostveni račun trezora uplaćuju svi javni prihodi u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o Trezoru u FBiH.

Prihodi od poreza

Struktura iskazanih prihoda, sa indeksom izvršenja, u konsolidovanim finansijskim izvještajima, prikazana je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Budžet za 2006.godinu	Ostvareno u 2005. godini	Ostvareno u 2006. godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
1.	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	39.820.000	42.100.903	48.388.695	121,52
2	Poseban porez (akcize) na domaće proizvode	0	660.658	0	0
3.	Ostali porezi	2.000.000	2.260.663	2.706.157	135,31
4.	Uvozne pristojbe (carine)		9.168.895	440.299	-
5.	Prihodi od indirektnih poreza	817.628.066	738.753.678	925.176.186	113,15
Ukupno prihodi od poreza (od 1 do 5)		859.448.066	792.944.797	976.711.337	113,64

Kao što se vidi iz prethodne tabele, iskazani prihodi od poreza, u odnosu na plan veći su za 13,64 %. Međutim, iskazano povećanje u odnosu na 2005. godinu (4,3 %) nije realno iz razloga što u prihodima od poreza za 2005. godinu nije iskazan dio prihoda koji pripada Federaciji u iznosu od 143.478.707 KM, koji je direktno usmjeravan sa Jedinostvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje na poseban račun Federacije BiH, u Centralnoj banci BiH za servisiranje vanjskog duga.

U okviru poreznih prihoda najznačajniju stavku predstavljaju prihodi od indirektnih poreza (carine, akcize, porez na promet i putarine), koji se na osnovu koeficijenata utvrđenih Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH («Sl. novine FBiH», broj 22/06), sa Jedinostvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje raspoređuju između korisnika u Federaciji BiH, a pripadajući dio Federacije se uplaćuje na Jedinostveni račun trezora FBiH i poseban račun Federacije BiH u Centralnoj banci BiH za servisiranje vanjskog duga. **Prihodi od indirektnih poreza u 2006. godini ostvareni u iznosu od 925.176.186 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na plan od 13,15 %, a isti predstavlja 94,72 % poreznih prihoda ili 79,15 % ukupno ostvarenih prihoda Federacije BiH u 2006. godini.**

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi u 2006. godini ostvareni su u iznosu od 192.142.371 KM, što u odnosu na plan predstavlja smanjenje od 23.055.772 KM (ili 10,71 %), a u odnosu na 2005. godinu smanjenje iznosi 9.650.621 KM ili 4,78 %. U strukturi neporeznih prihoda najveće smanjenje u odnosu na plan iskazano je u okviru Naknada i taksi i prihoda od pružanja javnih usluga u iznosu od 21.318.694 KM ili 30,56 %, što se odnosi na prihode od sudskih taksi (72,78 %), ostalih budžetskih naknada (62,54 %), prihoda od sopstvene djelatnosti (35,45 %) i prihoda od administrativnih taksi (30,45 %).

Struktura neporeznih prihodi iskazanih u konsolidovanim finansijskim izvještajima, je sljedeća:

R. br.	Opis	Budžet za 2006. godinu	Ostvareno u 2005. godini	Ostvareno u 2006. godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
a) Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine		142.200.000	147.966.348	140.100.257	98,52
b) Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga		69.752.143	48.931.403	48.433.449	69,44
1.	Administrativne takse	8.192.225	3.358.373	5.697.520	69,55
2.	Sudske takse	907.200	444.495	246.983	27,22
3.	Ostale budžetske naknade	19.250.757	7.302.555	7.211.905	37,46
4.	Posebne naknade i takse	9.149.000	8.674.808	9.743.357	106,49
5.	Prihodi od sopstvene djelatnosti	32.253.143	24.655.589	20.818.290	64,55
6.	Ostali neporezni prihodi	0	4.495.583	4.715.392	-
c) Novčane kazne		3.246.000	4.895.241	3.608.665	111,17
Ukupno neporezni prihodi (a+b+c)		215.198.143	201.792.992	192.142.371	89,29

Kao što se vidi iz prethodne tabele, najveću stavku neporeznih prihoda čine **prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine** (72,91 %), a isti su ostvareni po osnovu: prihoda od dividendi i udjela u profitu u javnim preduzećima i finansijskim institucijama u iznosu od 99.669.064 KM, povrata anuiteta od krajnjih korisnika za otplatu vanjskog duga 35.164.332 KM, prihoda od Lutrije BiH 3.555.057 KM i ostalih prihoda 1.711.804 KM.

Namjenski prihodi ostvareni u skladu sa Zakonom o vodama i Zakonom o šumama iskazani su u okviru ostvarenih prihoda po osnovu posebnih naknada i taksi. Navedenim zakonima je utvrđeno da nadležno ministarstvo, a to je na federalnom nivou Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, na osnovu prethodno donesenog plana usmjerava sredstva u namjene propisane navedenim zakonima. Uvidom u dokumentaciju, kao i izvršenom revizijom finansijskih izvještaja Ministarstva finansija, kao i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, konstatovano je da se ostvarena sredstva nisu realizovala u skladu sa navedenim zakonima tj. od ostvarenih prihoda po osnovu «**Naknada za vode i korištenje voda**» u iznosu od 2.435.398 KM **namjenski je realizovano 1.450.000 KM**, a od «**Naknada za korištenje šuma**» u ostvarenom iznosu od 2.980.311 KM **namjenski je realizovano 1.750.000 KM**. **Razlika sredstava iskorištena je za finansiranje ostalih**

budžetskih izdataka, iako su se ista trebala namjenski utrošiti za finansiranje budžetskih izdataka u skladu sa naprijed navedenim zakonima. Ovdje ističemo, da iako je nadležno Ministarstvo sačinilo plan namjenskog utroška sredstava i dostavilo ga skupa sa prijedlogom budžetskog zahtjeva Ministarstvu finansija, isti nije odobren u traženom iznosu.

Naknade za privređivanje od igara na sreću u 2006. godini, iskazane su u iznosu od 2.707.600 KM, a za realizaciju istih je nadležno Ministarstvo finansija, po osnovu izdavanja rješenja o odobrenju i produžavanju odobrenja za priređivanje igara na sreću, odobravanje pravila igara na sreću, pravila rada kasina, kao i davanje saglasnosti na nagradne igre, u skladu sa Zakonom o igrama na sreću («Sl. novine FBiH», broj 01/02). Uvidom u dokumentaciju, vezano za praćenje naplate navedenih prihoda, kao i usaglašavanje pomoćnih evidencija sa podacima iskazanim u Glavnoj knjizi trezora, **konstatovano je da od strane Ministarstva finansija nije uspostavljen adekvatan nadzor**, odnosno praćenje u skladu sa zakonskim propisima, Ministarstvo finansija ne vodi pomoćne evidencije, a procedura izdavanja rješenja nije organizovana na način da pruži uvjerenje da su poduzete sve mjere na osiguranju ubiranja ovih javnih prihoda.

Vlastiti prihodi korisnika budžeta iskazani u okviru prihoda od sopstvene djelatnosti, u iznosu od 11.839.595 KM. Od iskazanih vlastitih prihoda, **iznos od 1.370.842 KM ili 11,57 %, iako je trebalo, nije evidentiran po korisnicima budžeta, čime bi im se omogućilo da naplaćene prihode evidentiraju i u svojim pomoćnim evidencijama, odnosno adekvatno prate naplatu istih**. Uzimajući u obzir naprijed navedeno, što se kontinuirano ponavlja od početka primjene trezorskog poslovanja, kao i da se potraživanja od kupaca ne vode u skladu sa Uputstvom o izvršenju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora, odnosno da određen broj korisnika budžeta nije izvršio usaglašavanje potraživanja u pomoćnim knjigama sa Glavnom knjigom trezora, isto ima značajnog uticaja na godišnji izvještaj u pogledu iskazivanja realnog i tačnog stanja potraživanja, kao i na poduzimanje adekvatnih mjera u cilju pravovremene naplate potraživanja. **Ovdje posebno ističemo, što je imalo značajnog uticaja, kako na iznos ostvarenih vlastitih prihoda tako i na iskazano stanje potraživanja od kupaca u Glavnoj knjizi trezora, da od strane Vlade FBiH nisu poduzimane adekvatne aktivnosti u cilju rješavanja pitanja potraživanja od kupaca Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH (u daljem tekstu Prijašnje FMO i VF)**. Navedeno se odnosi na utvrđivanje stvarnog stanja potraživanja Prijašnjeg FMO-a i VF na dan 31.12.2005. godine (u analitičkom bruto bilansu iskazana u iznosu 5.045.518 KM), poduzimanja aktivnosti za naplatu istih, kao i rješavanja pitanja fakturisanja i naplate usluga zakupa poslovnih prostora u 2006. godini, po već zaključenim ugovorima.

U okviru vlastitih prihoda, iskazuje se i dio prihoda koje ostvaruje Služba za zajedničke poslove organa i tijela Vlade FBiH (u daljem tekstu: Službe), po osnovu pružanja ugostiteljskih usluga. Po navedenom osnovu ostvaren je prihod u iznosu od 1.011.580 KM, ali je na poziciji vlastitih prihoda iskazan iznos od 680.900 KM, dok se iznos od 330.680 KM odnosi na izvršene interne usluge federalnim tijelima, te iskazuje u okviru internih prihoda Službe. Izvršenom revizijom, konstatovano je da se ugostiteljske usluge naplaćuju po Cjenovniku, koji je donesen još 2001. godine. Od strane Službe pokrenute su aktivnosti na izmjenama i dopunama istog, u skladu sa Uredbom o Službi, dobiveno je mišljenje Federalnog ministarstva trgovine, ali još uvijek nije data saglasnost Vlade Federacije. Sama činjenica da se od 2001. godine nije mijenjao Cjenovnik usluga, (tako da je kod nekih gotovih jela cijena koštanja veća od prodajne cijene), da je u postojeći normativ ugrađen samo trošak nabavke namirnica, a ne i ostali troškovi (radna snaga, režijski troškovi, porez na dodanu vrijednost), postavlja se pitanje opravdanosti obavljanja ovih usluga, jer se navedeni ostali troškovi pokrivaju na teret Budžeta FBiH.

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja budžetskih korisnika, kao i uvidom u prezentiranu dokumentaciju Ministarstva finansija, konstatovano je da se od strane istog nisu poduzimale adekvatne aktivnosti, utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa JRT-a, u cilju nadzora nad prikupljanjem neporeznih javnih prihoda, kontinuirane analize ostvarenja i predlaganja mjera za veću naplatu istih, kao i omogućavanja korisnicima federalnog budžeta da adekvatno prate naplatu javnih prihoda.

Zbog svega naprijed navedenog, ne možemo potvrditi da iskazani prihodi u konsolidovanim finansijskim izvještajima, odražavaju tačan i istinit prikaz ostvarenja prihoda u 2006. godini, koji se u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH smatraju javnim prihodima Federacije BiH, uplaćuju na JRT i iskazuju u Glavnoj knjizi trezora.

Potrebno je da se, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH, svi javni prihodi Federacije BiH uplaćuju na JRT, odnosno evidentiraju u okviru Glavne knjige trezora i iskazuju u konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta FBiH.

Da Vlada Federacije poduzme aktivnosti po pitanju potraživanja od kupaca Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, a u cilju utvrđivanja stvarnog stanja potraživanja, poduzimanja aktivnosti za naplatu istih, kao i rješavanja pitanja fakturisanja i naplate usluga zakupa poslovnih prostora u 2006. godini, po već zaključenim ugovorima.

Da Ministarstvo finansija, u skladu sa utvrđenim nadležnostima, prati i analizira ostvarenje svih javnih prihoda Federacije BiH, i

predlaže aktivnosti nadležnim organima i institucijama za bolju naplatu istih. Također je potrebno da se poduzmu aktivnosti u cilju donošenja adekvatnih provedbenih propisa, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, kojima se utvrđuje način prikupljanja, evidentiranja, trošenja, kontrole i nadzora nad javnim prihodima.

Da se od strane Ministarstva finansija obezbijedi korisnicima budžeta adekvatno praćenje naplate prihoda (vlastitih prihoda i dijela javnih prihoda) tj. da im se omogući usaglašavanje evidentiranih prihoda u pomoćnim evidencijama sa uplaćenim prihodima u Glavnoj knjizi trezora, po vrsti prihoda.

Potrebno je da se sredstva ostvarena po osnovu naknada za korištenje voda i šuma koriste za namjene utvrđene Zakonom o vodama i Zakonom o šumama, o u skladu sa donesenim planovima od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Da korisnici budžeta u okviru svoje nadležnosti poduzimaju adekvatne mjere u cilju blagovremene naplate i ubiranja javnih prihoda.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH treba da nastavi aktivnosti na donošenju novog Cjenovnika ugostiteljskih usluga, kojim bi se utvrdile cijene iz kojih bi se mogli pokriti svi troškovi koji nastaju vršenjem tih usluga.

4.3.2 Rashodi i izdaci Budžeta FBiH za 2006. godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2006. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2006. godini, iskazani su u iznosu od 1.042.174.720 KM, što je u odnosu na odobreni Budžet FBiH od 1.139.603.719 KM manje za 97.428.999 ili 8,55 %. U odnosu na prethodnu godinu isti su više izvršeni za 10 %, međutim podaci nisu uporedivi iz razloga što u okviru ostvarenih izdataka za 2005. godinu nisu bile iskazane obaveze po osnovu servisiranja vanjskog duga.

Struktura rashoda i izdataka, iskazana u knjigovodstvenoj evidenciji i konsolidovanim finansijskim izvještajima, prikazana je u sljedećoj tabeli:

Izveštaj o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Federacije BiH za 2006. godinu

R. br.	Opis	Budžet za 2006. godinu	Ostvareno u 2005. godini	Ostvareno u 2006. godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
UKUPNO (A+ B)		1.139.603.719	941.641.201	1.042.174.720	91,45
A. UKUPNO IZDACI (I+II+III)		1.001.968.991	940.141.201	919.823.417	91,80
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d+e)		916.935.349	859.144.992	854.802.807	93,22
a.) Plaće i naknade troškova zaposlenih (od 1 do 4)		144.043.278	245.354.181	134.902.952	93,65
1.	Bruto plaće i naknade	106.753.381	186.842.031	99.732.672	93,42
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	36.081.877	54.743.644	34.860.540	96,62
3.	Otpremnine za zbrinjavanje viška zaposlenih	0	3.471.106	0	0
4.	Naknade za paušal	1.208.020	297.400	309.740	25,64
b) Doprinosi poslodavca (= 5)		12.018.183	21.768.985	12.482.942	103,87
5.	Doprinosi poslodavca	12.018.183	21.768.985	12.482.942	103,87
c) Izdaci za materijal i usluge (od 6 do 14)		55.244.203	78.114.729	43.714.902	79,13
6.	Putni troškovi	4.316.405	5.627.292	3.136.190	72,65
7.	Izdaci za energiju	5.518.644	10.041.659	4.503.984	81,61
8.	Izdaci za komunalne usluge	5.983.143	8.506.245	4.568.628	76,36
9.	Nabavka materijala	11.338.328	21.220.045	10.683.046	94,22
10.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	2.916.032	10.125.074	2.107.088	72,26
11.	Unajmljivanje imovine i opreme	4.705.406	3.019.377	3.876.471	82,38
12.	Izdaci za tekuće održavanje	4.495.993	7.254.335	3.500.246	77,85
13.	Osiguranje, bankarske i usluge platnog prometa	1.808.885	1.156.058	1.088.498	60,18
14.	Ugovorne usluge	14.161.367	11.164.644	10.250.750	72,39
d) Ukupno tekući grantovi (od 15 do 22)		643.808.993	512.631.877	603.340.156	93,71
15.	Transferi drugim nivoima vlasti	57.676.847	31.524.173	43.684.279	75,74
16.	Grantovi pojedincima	437.230.000	383.967.673	410.172.685	93,81
17.	Grantovi neprofitnim organizacijama	45.217.146	34.375.489	41.876.088	92,61
18.	Transfer javnim preduzećima	84.800.000	43.503.263	82.396.508	97,17
19.	Subvencije finansijskim institucijama	0	100.000	0	0
20.	Ostali grantovi-povrat i drugo	15.385.000	16.625.579	21.708.596	141,10
21.	Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta	3.500.000	2.535.700	3.502.000	100,06
e) Izdaci za kamate i ostale naknade (od 23 do 25)		61.820.692	1.275.220	60.361.855	97,64
22.	Kamate na kredite primljene kroz Državu	59.900.000	0	58.829.596	98,21
23.	Kamate- direktne obaveze FBIH	1.102.156	0	949.650	86,16
24.	Kamata na domaće pozajmljivanje	818.536	1.275.220	582.609	71,18
II KAPITALNI IZDACI (f + g + h)		77.153.097	80.996.209	65.020.610	84,27
f) Nabavka stalnih sredstava (= 26)		54.053.596	60.461.355	44.016.972	81,43
25.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	54.053.596	60.461.355	44.016.972	81,43
g) Pozajmljivanje i učešće u dionicama(od27 do 28)		20.044.501	19.334.851	17.748.638	88,55
26.	Učešće u projektima koje finansira međunarodna zajednica	20.044.501	10.834.851	17.748.638	88,55
27.	Ostala domaća pozajmljivanja		8.500.000		0
H) Ukupno kapitalni grantovi (od 29 do 30)		3.055.000	1.200.000	3.255.000	106,55
28.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	2.000.000	150.000	2.200.000	110
29.	Kapitalni grantovi pojedincima	1.055.000	1.050.000	1.055.000	100
III TEKUĆA REZERVA		7.880.545			0
B. OTPLATA PRIMLJENIH KREDITA(od 31 do 33)		137.634.728	1.500.000	122.351.302	88,89
30.	Otplate dugova primljenih kroz Državu	121.200.000	0	105.916.924	87,39
31.	Direktne obaveze FBIH- INO dug	1.601.400	0	1.601.050	99,98
32.	Otplate domaćeg pozajmljivanja	14.833.328	1.500.000	14.833.328	100

Prema iskazanim podacima, struktura ukupnih rashoda i izdataka je sljedeća: Tekući grantovi 57,89 %; Plaće i naknade troškova zaposlenih sa doprinosima na plaće poslodavca 14,14 %; Otplate primljenih kredita 11,74 %; Izdaci za kamate 5,79 %; Izdaci za nabavku stalnih sredstava 4,22 %; Izdaci za materijal i usluge 4,19 %; Učešće Vlade u projektima koje finansira međunarodna zajednica 1,70 %; Kapitalni grantovi 0,31%. Vežano za navedenu strukturu, može se konstatovati da ista ne odražava stvarno stanje realizovanih rashoda i izdataka, iz razloga što nisu iskazani svi izdaci (izdaci sa posebnih transakcijskih računa koji nisu iskazani u okviru JRT; izdaci po osnovu trošenja sredstava naplaćenih po osnovu izdavanja GSM licence; izdaci po osnovu trošenja sredstava prikupljenih po osnovu navigacijskih i drugih usluga), kao i da se prilikom planiranja, izvršenja i izvještavanja o izvršenju budžeta, nisu dosljedno primjenjivali zakonski propisi u dijelu planiranja i klasificiranja izdataka u skladu sa njihovom namjenom, a na osnovu relevantne dokumentacije. Ovo se posebno odnosi na planiranje sredstava po osnovu «Učešće Vlade u projektima koje finansira međunarodna zajednica», i rekonstrukcije i investicionog održavanja sredstava (ceste, zemljišta), gdje nije jasno definisano da li se radi o nabavci stalnih sredstava korisnika budžeta ili nepovratnim davanjima drugim nivoima vlasti, u svrhu nabavke kapitalne imovine ili za tekuće potrebe. Kao što se vidi iz prethodne tabele, realizovana sredstva tekuće rezerve, iskazana su po pozicijama za koje su sredstva odobrena budžetskim korisnicima (Izveštaj o izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu). Također, potrebno je naglasiti da iskazani podaci za 2006. godinu nisu usporedivi sa iskazanim podacima u prethodnoj godini, iz razloga što su u 2005. godini bili iskazani podaci za FMO i VF, koji su prešli sa federalnog na državni nivo finansiranja, a čiji izdaci su predstavljali značajan udio u ukupnim izdacima Budžeta Federacije.

Zbog naprijed navedenog, kao i zbog činjenice da korisnici budžeta koji su ostvarili prekoračenje rashoda u odnosu na budžetom odobrena sredstva iste nisu iskazali u Glavnoj knjizi trezora ili su ih iskazali na drugoj poziciji, na kojoj je bilo raspoloživih sredstava, ne može se potvrditi iskazan iznos rashoda i izdataka na kraju fiskalne godine, a samim tim i iskazana struktura istih.

Tekući izdaci iskazani su u iznosu od 854.802.807 KM. Strukturu navedenih troškova čine: tekući grantovi 70,58 %, izdaci za plaće 11,67 %, izdaci za materijal i usluge 5,11 %, naknade troškova zaposlenih 4,11 %, izdaci za doprinose na teret poslodavca 1,46 % i izdaci za kamate 7,07 %.

Bruto plaće i naknade plaća zaposlenih iskazani su u iznosu od 99.732.672 KM. U odnosu na planirana sredstva ostvarenje je 93,42 %, a u odnosu na prethodnu godinu manje za 87.109.359 KM, što je rezultat prelaska uposlenika Prijašnjeg FMO-a i VF na državni nivo. Međutim, provedenom revizijom konstatovano je da je u toku fiskalne godine na osnovu odluka, Vlade FBiH, o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće službenika i namještenika u federalnim organima državne službe

izvršeno povećanje plaća iako isto nije bilo planirano Budžetom za 2006. godinu. Za isplatu plaća, korisnicima budžeta koji nisu imali dovoljno sredstava, sredstva su obezbjeđena iz tekuće rezerve Vlade FBiH, u iznosu od 7.321.885 KM, a na osnovu prethodno izvršene preraspodjele, za koju se ne može potvrditi opravdanost.

Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika iskazane su u iznosu od 35.170.280 KM što u odnosu na odobrena sredstva predstavlja ostvarenje od 94,31 %. Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja, dijela korisnika federalnog budžeta, konstatovano je kao i prethodne godine, da uposlenicima kod svih korisnika nisu isplaćivane iste vrste naknada, odnosno da svi korisnici nisu imali dovoljno raspoloživih sredstava za isplatu istih, a što se posebno odnosi na naknade za nagrade za vjerske i državne praznike, nagrade za rezultate rada i jubilarne nagrade. Ovo se naglašava i iz razloga što se određene vrste naknada, koje su isplaćene, nisu mogle planirati prilikom izrade budžeta za 2006. godinu, iz razloga što nisu bile obuhvaćene aktom Ministarstva finansija kojim se utvrđuju način i elementi izrade Budžeta za 2006. godinu. Navedeno je imalo za posljedicu da se sredstva odobrena na navedenoj poziciji nisu koristila za namjene utvrđene u Posebnom dijelu budžeta, kao i da svi uposlenici, koji ostvaruju prava iz radnog odnosa u okviru federalnog budžeta, nisu bili u istom položaju. **Isplata naknada zaposlenima koje nisu bile planirane budžetom, rezultat su planiranja većeg iznosa sredstava od strane budžetskih korisnika za naknade uposlenima dozvoljene Instrukcijom Ministarstva finansija, kao i povećanje ovih izdataka na bazi planiranja većeg broja uposlenika. Na ovakav način, više odobrena sredstava od potrebnih, koristila su se za isplatu naknada koje nisu mogle biti planirane budžetom, a isto je konstatovano kod: Vlade FBiH, Ministarstva finansija, Doma naroda Parlamenta FBiH, Predstavničkog doma Parlamenta FBiH; Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Federalne uprave policije, Kazneno - popravnih zavoda, Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, Federalne direkcije za civilnu avijaciju, Zavoda za javno zdravstvo, Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Sudske policije; Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida rata, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva kulture i sporta, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i Federalnog ministarstva turizma i zaštitu okoliša.** Ovome je doprinijelo nepostojanje kriterija i neuspostavljanje adekvatne kontrola od strane Sektora za budžet, prilikom sačinjavanja prijedloga Budžeta FBiH, kao i Sektora za trezor prilikom nadzora nad izvršenjem odobrenih budžetskih sredstva od strane korisnika budžeta. Navedeno se kontinuirano ponavlja kod određenog broja korisnika budžeta, a na što se ukazivalo u prethodnim revizijama. Isplata ovih naknada vršena je na razne načine (bonovi, fakture i sl.), i to na osnovu

donesenih odluka od strane rukovodilaca pojedinih budžetskih korisnika o isplati istih, čije donošenje su, u obavljenim intervjuima, nadležni obrazlagali zakonskim pravom i raspoloživim budžetskim sredstvima.

Naprijed navedeno znači da nije obezbijeđena jednakopravnost uposlenika koji svoja prava ostvaruju u okviru Budžeta FBiH, da nije uspostavljen adekvatan nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava, odnosno da se nisu koristili sredstva u skladu sa namjenom određenom Budžetom i do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu.

Izdaci za troškove smještaja rukovodećih službenika, državnih službenika i namještenika u 2006. godini ostvareni su u iznosu od 732.697 KM, a naknada po osnovu prevoza u toku sedmičnog odmora za rukovodeće državne službenike u iznosu od 348.325 KM. Izvršenom revizijom, vezano za primjenu Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaća, donesene od strane Vlade FBiH, odnosno isplatu naknada po osnovu iste, nismo se uvjerali u opravdanost visine i načina isplate naknade troškova smještaja rukovodilaca federalnih organa izvršne vlasti (500 KM), isplate naknada po osnovu prevoza u toku sedmičnog odmora za rukovodeće državne službenike, kao i isplate naknade troškova smještaja za državne službenike i namještenike (300 KM). Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja Vlade FBiH, utvrđeno da je vršena isplata mjesečnih naknada za smještaj u mjestu rada, u iznosu od po 500 KM za 9 ministara i 300 KM za 3 savjetnika (ukupno isplaćeno 70.700 KM). Imajući u vidu da je 5 ministara i 2 savjetnika koristilo službene stanove, čija najamnina mjesečno iznosi od 155 KM do 219 KM, ne može se potvrditi opravdanost donesenih rješenja o visini navedenih naknada ministrima i savjetnicima koji koriste službene stanove. Također, izvršenom revizijom finansijskih izvještaja ostalih korisnika federalnog budžeta, konstatovano je da se prilikom odobravanja navedenih naknada ne prilaže relevantna dokumentacija tj. ugovor o zakupu stana ovjeren od strane nadležne ispostave Porezne uprave FBiH. Vezano za isplate naknada za troškove prijevoza zastupnika i delegata Parlamenta FBiH, u toku sedmičnog odmora (294.985 KM), konstatovali smo da su isti obračunavani i isplaćivani bez prethodno podnesenih zahtijeva od strane korisnika naknada kao i bez donošenja pojedinačnih Odluka o pravu korištenja ovih naknada od strane administrativnih komisija domova. Opravdanost utroška ovih sredstava ne može se potvrditi iz razloga nepostojanja dokaza prisustva na poslu, ne postojanja pojedinačnih zahtijeva i pojedinačnih Odluka o pravu korištenja naknada za troškove prevoza zastupnika u toku sedmičnog odmora.

Da se, od strane Vlade FBiH, preispitaju uslovi, kriteriji i način ostvarivanja prava na naknade utvrđene Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima, a posebno u pogledu opravdanosti visine, načina isplate naknada za troškove smještaja kao i nadzora nad korištenjem naknada.

Potrebno je da se za ostvarivanje prava na naknade troškova smještaja, prezentira relevantna dokumentacija kojom se dokazuje korištenje smještaja (ugovor o zakupu stana).

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 43.714.902 KM, što u odnosu na planirana sredstva od 55.244.203 predstavlja ostvarenje od 79,13 %. Struktura navedenih troškova je sljedeća: nabavka materijala 24,44 %, ugovorne usluge 23,45 KM, izdaci za komunalne usluge 10,45 %, izdaci za energiju 10,30 %, izdaci za tekuće održavanje 8 %, unajmljivanje imovine i opreme osiguranje 8,87 %, putni troškovi 7,18 %, izdaci za usluge prevoza i goriva 4,82 %, bankarske i usluge platnog prometa 2,49 %. Iako je veliki broj budžetskih korisnika donio najveći broj internih akata, u skladu sa Smjernicama za uspostavu internih kontrola koje je donijelo Ministarstvo finansija, nakon provedene revizije ne može se potvrditi da su isti i uspostavili funkcionalni sistem internih kontrola nad korištenjem ovih sredstava. Navedeno se posebno odnosi na troškove telefona, izdatke za gorivo, troškove reprezentacije i troškove ugovorenih usluga.

Troškovi telefonskih i poštanskih usluga iskazani u iznosu od 3.602.037 KM. Iako je evidentno smanjenje ovih troškova u odnosu na prethodnu godinu, treba uzeti u obzir da je na isto uticao prelazak Prijašnjeg FMO i Vojske FBiH na državni nivo. Izvršenom revizijom utvrđeno je da svi budžetski korisnici nisu u cijelosti postupili u skladu sa Zaključkom o ograničenju troškova korištenja službenih mobilnih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave, koji je donijela Vlade FBiH, posebno u dijelu ograničenja troškova fiksnih telefona, što ostavlja mogućnost daljeg smanjenja navedenih troškova, a samim tim i racionalnijeg i ekonomičnijeg korištenja javnih sredstava.

Izdaci za gorivo, održavanje vozila i materijal za opravku vozila predstavljaju značajnu stavku materijalnih troškova, a iskazani su u iznosu od 5.338.718 KM, od čega se na izdatke za gorivo odnosi 1.838.473 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, kao i izvršenom revizijom korisnika budžeta, **utvrđeno je da se i dalje, u najvećem broju slučajeva, ne vrši kontrola utroška goriva, ne vodi evidencija o korištenju službenih vozila, te da nije uspostavljena adekvatna kontrola nad korištenjem vozila.** Donesene pisane procedure o načinu i pravu korištenja službenih vozila, od strane korisnika budžeta, nisu se u najvećem broju slučajeva dosljedno primjenjivale, što je imalo za posljedicu netransparentno korištenje i neadekvatnu kontrolu upotrebe vozila i kontrole utroška goriva. **Ovdje posebno ističemo da provedenim revizijama, nismo mogli potvrditi, jer nije prezentirana relevantna dokumentacija, da se službeni automobili koriste u skladu sa datim ovlaštenjima samo za obavljanje poslova i zadataka iz djelokruga rada budžetskih korisnika.**

Usluge prijevoza u skladu sa Uredbom o Službi zajedničkih poslova i organa FBiH i Odlukom o uslovima i načinu korištenja putničkih automobila koji su namijenjeni za potrebe izvršnih organa vlasti FBiH, vrši Služba zajedničkih poslova i organa FBiH. Usluge prijevoza, službenim vozilima, se izvršavaju na osnovu zahtjeva korisnika, a za obavljanje poslova i zadataka iz djelokruga rada budžetskih korisnika. Uvidom u dokumentaciju vezanu za vozila koja se nalaze na raspolaganju i korištenju u Službi (trideset jedno vozilo) konstatovano je da je na osnovu Odluka Vlade Federacije dato na privremeno korištenje deset vozila za potrebe drugih budžetskih korisnika na nivou Federacije, Akademiji nauka i umjetnosti BiH, Novinskoj agenciji FENA i Predsjedništvu BiH, bez roka vraćanja istih. Imajući u vidu da je Služba osnovana i zbog potreba pružanja usluga prijevoza za potrebe organa i tijela Federacije BiH, a sve zbog efikasnog i racionalnog korištenja istih, ne možemo potvrditi opravdanost ovakvog načina dodjele vozila na privremeno korištenje.

Da se dosljedno primjenjuje Zaključak Vlade FBiH o ograničenju troškova korištenja mobilnih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave.

Da se donesene pisane procedure o načinu i pravu korištenja službenih vozila, kao i vršenju kontrole utroška goriva dosljedno primjenjuju. U cilju smanjenja troškova održavanja vozila, potrebno je uspostaviti adekvatnu kontrolu nad korištenjem i održavanjem istih, samo za obavljanje poslova i zadataka iz djelokruga rada budžetskih korisnika.

Potrebno je da Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, zajedno sa Vladom Federacije, izvrši analizu opravdanosti davanja vozila na privremeno korištenje, imajući u vidu da je pružanje usluga prijevoza jedan od poslova zbog koga je ova Služba i osnovana, a sve u cilju efikasnijeg i racionalnijeg korištenja vozila koja se nalaze na raspolaganju i korištenju u Službi.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu 1.023.193 KM. Od navedenih izdataka u finansijskim izvještajima, na poziciji reprezentacije iskazane su usluge od strane eksternih dobavljača u iznosu od 692.513 KM, dok se ostatak u iznosu od 330.680 KM odnosi na usluge Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH i iskazan je kao rashod na poziciji Izdataka za nabavku materijala (po cijenama koštanja).

Na osnovu uvida u dokumentaciju, konstatovano je da je najveći broj korisnika donio pisane procedure o korištenju sredstava reprezentacije, međutim, iste se nisu dosljedno primjenjivale, što je imalo za posljedicu da se, u pojedinim slučajevima, nije mogla potvrditi opravdanost korištenja reprezentacije **jer su se iz sredstava reprezentacije isplaćivale i naknade uposlenicima koje nemaju karakter navedenog izdataka, kao što su poklon bonovi za 8. mart i pokloni za novogodišnje praznike.** Vezano za pružanje ugostiteljskih usluga od strane Službe, konstatovano je

da se sredstva za navedene namjene, u budžetu, odobravaju Službi u ukupnom iznosu, a budžetski korisnici kojima je pružena mogućnost korištenja ovih usluga, iste koriste bez prethodno utvrđenog limita tj. ostavljena im je mogućnost da ukoliko iskoriste sredstva odobrena za ove namjene u okviru svojih budžetskih sredstava, da mogu koristiti i usluge Službe. Prilikom korištenja navedenih usluga, a od strane korisnika budžeta, konstatovano je da se nije vršila adekvatna kontrola nad korištenjem istih (od strane koga i za koje namjene se troše sredstva). Sam način evidentiranja usluga (kod Službe na izdacima za nabavku materijala, a kod korisnika budžeta na internim transakcijama koje se ne iskazuju u finansijskim izvještajima), kao i samo pružanje usluga, nije transparentno kako u pogledu iskazivanja stvarnih izdataka po navedenom osnovu u finansijskim izvještajima, tako i mogućnosti korištenja ovih usluga od strane svih korisnika budžeta.

Potrebno je da se od strane nadležnog organa utvrdi koji budžetski korisnici i u kom iznosu mogu koristiti ugoditeljske usluge Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, a koja bi na osnovu istog planirala potrebna sredstva i pratila izvršenje. U cilju adekvatne kontrole korištenja sredstava reprezentacije potrebno je da svi korisnici budžeta donesu pisane procedure, kao i da iste dosljedno primjenjuju.

Izdaci unajmljivanja imovine i opreme iskazani su u iznosu od 3.876.471 KM, što u odnosu na prošlu godinu predstavlja povećanje od 857.094 KM ili 28,38 %. U navedenom iznosu, najznačajniju stavku čine izdaci za unajmljivanja prostora ili zgrada u iznosu od 3.060.653 KM, koji su također u odnosu na prethodnu godinu povećani za 637.473 KM ili 26,30 %. Iako je navedeno povećanje, jednim dijelom opravdano (zbog preseljenja dijela ministarstava u Mostar), ne može se potvrditi da su nadležni organi poduzimali adekvatne mjere, u cilju trajnog i cjelovitog rješavanja smještaja federalnih organa i institucija, čime bi se izvršilo racionalnije korištenje budžetskih sredstava za ove namjene. Posebno ističemo da je i prethodnim revizijama ukazivano na potrebu poduzimanja aktivnosti u cilju rješavanja naprijed konstatovanog, ali se ne može potvrditi da su poduzimane aktivnosti po datim preporukama.

Da se u cilju racionalizacije troškova unajmljivanja imovine, efikasnijeg i funkcionalnijeg rada organa i institucija, od strane nadležnih organa poduzmu adekvatne mjere za trajno i cjelovito rješavanje smještaja federalnih organa i institucija.

Naknade po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima i naknade za rad komisija iskazani su u neto iznosu od 3.375.644 KM, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja značajno povećanje 35,46 %. Na navedenoj poziciji

evidentirane su naknade po osnovu zaključenih ugovora o djelu odnosno ugovora o privremenim i povremenim poslovima, ugovora o autorskom honoraru, kao i dio naknada za rad stručnih komisija. Uvidom u Izvještaj o isplaćenim naknadama članovima komisija u organima uprave FBiH za 2006. godinu, koji je sačinjen od strane Ministarstva finansija, na osnovu izvještaja korisnika budžeta o visini isplaćenih naknada za članove komisija, utvrđena je isplata naknada u neto iznosu od 2.036.995 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na prošlu godinu u iznosu od 4,36 %. Zbog neuspostavljene adekvatne evidencije (dio naknada se evidentira na ugovornim uslugama a dio na naknadama zaposlenih čemu je razlog i nejasna instrukcija Ministarstva finansija) i nedostavljanja izvještaja o isplaćenim naknadama komisijama od strane korisnika budžeta, u skladu sa Odlukom Vlade, tačan iznos isplaćenih naknada se ne može potvrditi. Ukoliko se primjeni porezna stopa od 30 %, navedeni izdaci sa porezima bi iznosili 2.658.278 KM.

Isplata naknade za rad u stručnim komisijama i radnim tijelima koje rukovodioci federalnih organa državne službe obrazuju po potrebi, trebala se vršiti u skladu sa «Odlukom o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe», donesene od strane Vlade FBiH. **Uvidom u dokumentaciju, u toku procesa revizije, konstatovano je da najveći dio korisnika budžeta nije postupao po navedenoj Odluci u dijelu: formiranja komisija za obavljanje poslova koji su utvrđeni u okviru nadležnosti korisnika budžeta, odnosno za obavljanje poslova i radnih zadataka utvrđenih u Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, rada komisija u toku radnog vremena i utvrđivanja visine naknade članovima komisija, kao i izvještavanja Ministarstva finansija o isplaćenim naknadama (Vlada Federacije BiH, Federalno ministarstvo finansija, Federalno ministarstvo pravde, Federalna direkcija za civilnu avijaciju, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo energija, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva).** Vezano za navedeno, posebno ističemo, da je najveći broj komisija formiran od strane Federalne direkcije za civilnu avijaciju (122) i Vlade FBiH (65), kao i da je od strane Federalnog ministarstva pravde isplaćena **naknada po osnovu rada u komisijama jednom članu u neto iznosu od 47.557 KM, a sekretaru komisije koji je uposlenik ministarstva 32.365 KM.** Konstatovano je također da je Komisija za koordinaciju poslova Vlade Federacije BiH iz djelokruga Prijašnjeg FMO-a, (čiji članovi su savjetnici i rukovodeći službenik Vlade), osnovane od strane Vlade Federacije, **obavljala poslove u toku radnog vremena , a istoj je isplaćena bruto naknada u iznosu od 50.689 KM.**

Izvršenom revizijom, korisnika federalnog budžeta, utvrđeno je da su članovi komisija, u najvećem broju slučajeva, bili uposlenici budžetskih korisnika, da su poslove obavljali u toku radnog vremena,

da je dio poslova za koje su angažovani u komisijama bio sastavni dio njihovih redovnih poslova i zadataka, kao i da su isti uposlenici bili angažovani u većem broju komisija. Vezano za navedeno, postavlja se pitanje opravdanosti formiranja određenih komisija, isplate naknada članovima komisija ako se ima u vidu da isti primaju naknade iz redovnog radnog odnosa, a također se nameće pitanje efikasnosti obavljanja redovnih poslova i radnih zadataka od strane uposlenika angažovanih u komisijama. Također treba istaći da Ministarstvo finansija nije, u skladu sa naprijed navedenom Odlukom, uspostavilo adekvatnu kontrolu i nadzor nad isplatom naknada članovima komisija.

Od strane Ureda za reviziju i ranije je ukazivano, na potrebu preispitivanja Odluke o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnim komisijama i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe («Sl. novine FBiH», broj 39/04 i 41/05), u dijelu jasnog definisanja vrste poslova za koje rukovoditelji federalnih organa državne službe mogu samostalno obrazovati i plaćati komisije, na koje bi se ova Odluka odnosila, što do momenta završetka revizije nije urađeno, a što stvara nejasnoće i dileme u njenoj primjeni, kao i prekomjerna izdvajanja budžetskih sredstava za troškove istih.

Potrebno je da se od strane korisnika budžeta dosljedno primjenjuje Odluka o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, kao i da Ministarstvo finansija, u skladu sa svojim ovlaštenjima vrši kontinuiranu kontrolu isplate naknada članovima komisija od strane korisnika budžeta.

Potrebno je da se, od strane Vlade FBiH, preispita Odluka o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, u dijelu jasnog definisanja vrste poslova za koje rukovoditelji federalnih organa državne službe mogu samostalno obrazovati komisije i na koje bi se ova odluka odnosila. Također je potrebno da se preispita da li se navedena odluka odnosi na Komisije koje se od strane rukovoditelja federalnih organa državne službe obrazuju po posebnim propisima.

Tekući grantovi iskazani su u iznosu od 603.340.156 KM (uzimajući u obzir i sredstva iz tekuće rezerve), što u odnosu na planirana sredstva predstavlja ostvarenje 93,71 %, dok je u odnosu na prethodnu godinu više realizovano 90.708.279 KM ili 17,69 %. Navedeni izdaci, u strukturi ukupnih izdataka Budžeta FBiH za 2006. godinu, iznose 57,89 %. U okviru istih struktura izdataka je sljedeća: Grantovi pojedincima 67,98 %, Transfer javnim preduzećima 13,66 %, Transferi drugim nivoima vlasti 7,24 %,

Grantovi neprofitnim organizacijama 6,94 %, Ostali grantovi – povrat i drugo 3,6 % i Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta 0,58 %.

Sredstva odobrena za tekuće transfere, u najvećem dijelu, nisu realizovana iz razloga što prethodno nisu stvoreni zakonski i ostali uslovi za njihovu realizaciju ili su aktivnosti za realizaciju istih kasno poduzete, a navedeno se odnosi na: Federalno ministarstvo boraca i invalida odbrambeno - oslobodilačkog rata (Transfer za implementaciju Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja 3.350.459 KM, Transfer za invalidnine 4.300.000 KM), Federalno ministarstva rada i socijalne politike (Grant civilnim žrtvama 3.529.147 KM), Federalno ministarstvo turizma i zaštite okoliša (Transfer za zaštitu okoliša 1.800.000 KM), Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (Podsticaj za poljoprivredu 2.743.353 KM). Najveći iznos sredstava tekućih transfera nije realizovan od strane Ministarstva finansija u iznosu od 28.457.319 KM zbog nepoduzimanja, na vrijeme, potrebnih aktivnosti i neadekvatnog planiranja (Transfer za izmirenje unutrašnjeg duga – obaveze Vojske FBiH 4.365.736 KM, Transfer za izmirenje unutrašnjeg duga – stara devizna štednja 12.867.080 KM, Izvršenje sudskih presuda po osnovu plaća i dobavljača 4.806.893 KM, ...), kao i stupanja na snagu novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH (Grantovi kantonima 5.470.000 KM).

U skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu, federalna ministarstva, nadležna za realizaciju tekućih transfera, u okviru djelokruga poslova koje obavljaju predložila su Vladi programe utroška sredstava, po pojedinim transferima, koje je ista usvojila. **Međutim, izvršenom revizijom, konstatovano je da dio ministarstava nije u potpunosti postupio, u skladu sa naprijed navedenim Zakonom i usvojenim programima utroška sredstava (Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo kulture i sporta, Federalno ministarstvo energije, industrije i rudarstva, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo turizma i okoliša). Propusti se, u najvećem dijelu, odnose na nepoduzimanje adekvatnih mjera prilikom primjene kriterija (izbor korisnika i visine sredstava transfera), nadzora nad namjenskim korištenjem sredstava (putem izvještavanja od strane korisnika sredstava i neposrednim uvidom u realizaciju projekata kod korisnika sredstava), kao i izvještavanja Ministarstva finansija o realizaciji sredstava transfera. Izvještaji o utrošku sredstava, koji su dostavljeni od strane dijela ministarstava, u najvećem broju slučajeva, nisu sačinjeni na osnovu relevantne dokumentacije, već na osnovu izvršenog transfera sredstava krajnjim korisnicima. U skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu, o utrošku sredstava tekućih transfera Ministarstvo finansija nije izvještavalo Vladu FBiH, a ni Vlada FBiH nije izvještavala Parlament FBiH.**

Uzimajući u obzir naprijed navedeno, ukupan iznos planiranih i realizovanih sredstava, kao i potrebu za efikasnijim i transparentnijim utroškom istih, ne može se potvrditi, da su se od strane Vlade FBiH, Ministarstva finansija, kao i nadležnih ministarstava poduzimale propisane aktivnosti, na što je ukazivano i prethodnim revizijama.

Potrebno je da ministarstva nadležna za realizaciju sredstava, po osnovu tekućih transfera, u okviru djelokruga poslova koje obavljaju, u cilju efikasnog i transparentnog korištenja istih, dosljedno primjenjuju Zakon o izvršavanju budžeta FBiH, odnosno programe utroška sredstva usvojene od strane Vlade FBiH u dijelu dosljedne primjene utvrđenih kriterija za raspodjelu sredstava, nadzora nad namjenskim korištenjem i izvještavanjem o utrošku sredstava.

Da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, utvrđenim zakonskim propisima, poduzimaju odgovarajuće mjere u cilju efikasnog korištenja odobrenih sredstava za tekuće transfere, kao i nadzora i izvještavanja o realizaciji usvojenih programa utroška sredstva.

Naknade za izvršenje sudskih presuda iskazane su u iznosu od 6.808.839 KM, što u odnosu na operativna sredstva za ove namjene predstavlja ostvarenje u iznosu od 94,76 %. Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da se dio izvršnih sudskih presuda odnosi na izmirenje obaveza po osnovu ratnih potraživanja. **(Kao primjer navodimo isplaćenu ratnu štetu 26.06.2006. godine, po sudskom rješenju o izvršenju od 10.01.2006. godine, tužitelju Anti Aniću, u ukupnom iznosu od 299.008,45 KM (glavnica duga 240.598,61 KM, kamata 50.024 KM i sudski troškovi 8.385 KM, tužena strana FMO)).** Imajući u vidu da obaveze po osnovu ratnih potraživanja, nastale u periodu 1991. – 1996. godina predstavljaju unutrašnji dug, i iste su se, u skladu sa Zakonom o unutrašnjem dugu, trebale utvrditi i realizovati putem obaveznica, ne može se potvrditi osnovanost isplata istih, u skladu sa navedenim Zakonom. Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je postojanje značajnog broja izvršnih sudskih odluka po osnovu ratnih potraživanja, koje su trenutno u postupku registrovanja od strane Komisije za utvrđivanje i ostvarivanje potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja, kao i da je Ustavni sud BiH počeo usvajati apelacije stranaka kojima se oni žale na neizvršavanje pravosnažnih sudskih odluka kojima im je dosuđen određeni novčani iznos na ime štete nastale u ratnom periodu, što bi moglo imati značajne posljedice po Budžet FBiH u narednom periodu.

Ostala izvršna sudskih rješenja realizuju se od strane Ministarstva finansija, iz odobrenih budžetskih sredstava za ove namjene, iako su dužnici nastalih obaveza drugi budžetski korisnici. **Pored glavnice, po osnovu izvršnih sudskih rješenja plaća se i značajan iznos kamata i**

sudskih troškova. Kao primjer, navodimo isplatu od 23.08.2006. godine, na osnovu sudskog rješenja o izvršenju od 07.02.2006. godine, na ime Tvrtko Avramović i dr. u ukupnom iznosu od 1.328.124,06 KM (Glavnica duga 885.763,20 KM, kamate i troškovi parničnog postupka 442.360,86 KM, tužena strana FMO). Uvidom u dokumentaciju i na osnovu obavljenih razgovora sa odgovornim licima, konstatovano je da od strane Ministarstva finansija nije uspostavljena adekvatna komunikacija sa Pravobranilaštvom FBiH koje zastupa imovinske interese Federacije, kao i sa budžetskim korisnicima čijim djelovanjem su podignute tužbe i donesene presude na štetu Federacije. Zbog navedenog i neraspologanja sa adekvatnom dokumentacijom od strane Ministarstva finansija, a prije izvršenja izvršnih sudskih presuda, ne može se potvrditi opravdanost ovakvog načina realizacije istih. **Ovakvim načinom realizacije izvršnih sudskih rješenja, postoji mogućnost da se na vrijeme ne poduzmu aktivnosti u cilju naknade štete i utvrđivanja odgovornosti u budžetskim korisnicima na koje se predmetna presuda odnosi, ukoliko se ima pravo na istu.**

Potrebno je da se od strane Komisije za utvrđivanje i ostvarivanje potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja, koju je formirala Vlada FBiH, sačini Izveštaj vezan za verifikaciju ratnih potraživanja u dosadašnjem periodu. Također je potrebno da se na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, od strane nadležnih organa i institucija poduzmu aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH, u dijelu utvrđivanja ukupnih obaveza po osnovu ratnih šteta i načina realizacije istih.

Potrebno je da se preispita način realizacije naknada za izvršenje sudskih presuda u dijelu uspostavljanja adekvatne saradnje sa Pravobranilaštvom FBiH i budžetskim korisnikom, čijim djelovanjem su podignute tužbe. Navedeno je potrebno iz razloga utvrđivanja uzroka, kao i eventualne odgovornosti za donošenje presude na štetu Federacije.

Izdaci na ime sudskih rješenja o izvršenju po osnovu neisplaćenih plaća i naknada (glavnica, kamata i sudski troškovi) pripadnika FMO-a i VF u 2006. godini izvršeni su u ukupnom iznosu od 17.599.273 KM, od čega se 6.506.754 KM odnosi na izmirenje unutrašnjih obaveza a 11.092.519 KM na kamatu i sudske troškove. Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da je Ministarstvo finansija tek u drugom dijelu fiskalne 2006. godine uspostavilo adekvatnu evidenciju dugovanja i izvršenih isplata po osnovu neizmirenih plaća i naknada zaposlenih, koje predstavljaju unutrašnji dug Federacije. Međutim, nismo se uvjerali, da je prilikom izvršenja sudskih rješenja, obezbijedena odgovarajuća kontrola u dijelu obračuna kamata. Izmjene i dopune Zakona o unutrašnjem dugu stupile su na snagu 06.07.2006. godine, kojima je, između ostalog, utvrđeno da se

kamata za opće obaveze dodijeljena u izvršnoj odluci donesenoj u sudskom i upravnom postupku, od dana izvršnosti te odluke do dana konačne isplate, isplaćuje po stopi od 2,5 %, međutim, nije prezentirana relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je u utvrđenom roku počeo obračun kamata po naprijed navedenoj kamatnoj stopi, odnosno da je Ministarstvo finansija vršilo adekvatan nadzor nad obračunom istih, koje je, na osnovu odluke Vlade FBiH, donesene tek na kraju godine, trebala vršiti banka. Izvršenom revizijom, konstatovali smo da realizovana sudska rješenja o izvršenju, u sebi sadrže i neizmirene plaće i naknade koje Prijašnje FMO nije prijavilo kao unutrašnji dug Federacije iako se odnose na period 1996. – 2002. godina, **te se postavlja pitanje osnovanosti, opravdanosti, kao i odgovornosti, imajući u vidu da Federacija gubi sporove po osnovu istih, a također da se ne može potvrditi da Ministarstvo finansija, prije realizacije izvršnih sudskih rješenja, vrši adekvatnu kontrolu.**

Troškovi na ime sudskih rješenja o izvršenju po osnovu neizmirenih obaveza prema dobavljačima (glavnica, kamata i sudski troškovi), koji se odnose na unutrašnji dug Federacije, iskazane su u iznosu od **4.228.098 KM**, od čega je 2.127.510 KM plaćeno po osnovu glavnice i 2.100.588 KM na ime kamata i sudskih troškova. **Imajući u vidu da Ministarstvo finansija, u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH (u daljem tekstu: Zakon o unutrašnjem dugu) nije utvrdilo ukupne obaveze prema dobavljačima, koje predstavljaju unutrašnji dug Federacije, kao i način njihovog izmirenja (gotovinski i otpis) ne može se potvrditi osnovanost plaćanja istih u 2006. godini.** Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, a vezano za ispostavljene tužbene zahtjeve protiv Vlade FBiH, po osnovu obaveza Prijašnjeg FMO - a i VF, konstатовano je da Federalno pravobranilaštvo nije u mogućnosti adekvatno zastupati imovinske interese Federacije, iz razloga što ne raspolaže relevantnom dokumentacijom vezano za obaveze koje su predmet navedenih sudskih sporova. Zbog navedenog, a i imajući u vidu da Ministarstvo finansija ne raspolaže sa relevantnom dokumentacijom o obavezama prema dobavljačima, nastalih u periodu 1996 -2002. godina, Prijašnjeg FMO-a, nužno je da se što prije poduzmu aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o unutrašnjem dugu, u dijelu utvrđivanja ukupnih obaveza, načina izmirenja, kao i verificiranja istih prije izvršenja, čime bi se doprinijelo racionalnijem trošenju budžetskih sredstava – smanjenjem kamata i sudskih troškova. **Kao primjer navedenog, navodimo da je 20.02.2006. godine, na osnovu sudskog rješenja o izvršenju od 06.06.2005. godine, izvršeno izmirenje obaveze, prema preduzeću JKP Vodovod i kanalizacija Tuzla, u ukupnom iznosu od 1.804.902,77 KM (glavnica duga 1.027.957,97 KM, zatezne kamate 764.544 KM i troškovi postupka 2.400 KM, tužena strana FMO), kao i da je 17.02.2006. godine izvršeno izmirenje obaveze, prema preduzeću Gorica DD Bugojno, u ukupnom iznosu od**

1.611.236,02 KM, na osnovu sudskog rješenja o izvršenju od 04.11.2003. godine. (Glavnica duga 631.140,51 KM, kamate 930.521 KM i sudski troškovi 49.774 KM, tužena strana FMO).

Uzimajući u obzir značajnost utvrđivanja ukupnih obaveza po osnovu unutrašnjeg duga i načina njegovog izmirenja, Ured za reviziju institucija u FBiH je u izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja, i prethodne, kao i ove godine, ukazivao na ozbiljnost problema, te davao preporuke u cilju dosljedne primjene navedenog Zakona. Međutim, može se konstatovati da, po datim preporukama, od strane nadležnih institucija i organa nisu poduzimane adekvatne aktivnosti (Vlada FBiH i Ministarstvo finansija). Imajući u vidu naprijed navedeno, smatramo da Ministarstvo finansija treba sačiniti sveobuhvatnu analizu obaveza po osnovu unutrašnjeg duga Federacije (izmirenih i neizmirenih), s posebnim naglaskom na sudske presude, te predložiti Vladi Federacije aktivnosti koje je potrebno poduzeti, u cilju efikasnijeg i racionalnijeg korištenja javnih sredstava.

Potrebno je da se dosljedno primijene odredbe Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH kako u dijelu utvrđivanja ukupnih obaveza po osnovu neisplaćenih naknada prema dobavljačima za robe, materijal i usluge, tako i načinu njihovog izmirenja.

Da Ministarstvo finansija sačini sveobuhvatnu analizu obaveza po osnovu unutrašnjeg duga Federacije (izvršenih i neizvršenih), s posebnim naglaskom na postojeće sudske presude, te na osnovu iste predloži Vladi Federacije aktivnosti koje je potrebno poduzeti u cilju racionalnijeg i efikasnijeg korištenja javnih sredstava.

Transfer za izmirenje obaveza po osnovu stare devizne štednje u 2006. godini izvršen je u iznosu od 12.132.920 KM što u odnosu na operativna sredstva za ove namjene od 25.000.000 KM predstavlja ostvarenje od 48,53 %. Od prvobitno odobrenih 30.000.000 KM, za ove namjene, u Tekuću rezervu Vlade FBiH prebačeno je 5.000.000 KM. U skladu sa Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje i Uredbom o postupku verificiranja potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH, usluge verifikacije potraživanja za staru deviznu štednju u Federaciji provodile se Agencija za finansijske, informatičke i posredničke usluge DD Sarajevo (AFIP) i Agencija za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga Mostar (FIP). U 2006. godini, izdaci za izvršene usluge verifikacije izvršeni su u iznosu od 443.356 KM, od čega se 57.750 KM odnosi na troškove verifikacije koja je obavljena u 2005. godini.

Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da, od ukupno 23.875 verificiranih zahtjeva po osnovu potraživanja za staru deviznu štednju, Ministarstvo finansija je do kraja godine, u sredstvima javnog informisanja, objavilo samo 15.006 zahtjeva, (što je u skladu sa navedenim propisima

preduslov da se pristupi gotovinskim isplatama u maksimalnom iznosu od 1.000 KM ili ukupnom iznosu do 1.000 KM po verificiranom zahtjevu). Uzimajući u obzir broj objavljenih verificiranih zahtjeva, kao i da je od ukupno odobrenih budžetskih sredstava za ove namjene realizovano samo 48,53 % gotovinskih isplata, nismo u mogućnosti potvrditi da je Ministarstvo finansija prilikom realizacije navedenog Transfera, u 2006. godini, bilo dovoljno efikasno i organizovano.

Značajnim smatramo navesti da je, prema prezentiranoj dokumentaciji, do 31.12.2006. godine Komisiji za verifikaciju stare devizne štednje upućeno 3.363 žalbe, kao drugostepenom tijelu, na **izdana rješenja o ne verifikaciji stare devizne štednje od strane agencija**, i da je broj istih do 20.04.2007. godine porastao na cca 7.000 žalbi. Postavlja se pitanje mogućnosti rješavanja ovolikog broja žalbi od strane Komisije, koja ima 5 članova, uzimajući u obzir da se žalbe trebaju riješiti 90 dana prije isteka roka za emitiranje obaveznica na neisplaćene obaveze u gotovini po osnovu stare devizne štednje, tj. do 31.12.2007. godine, u skladu sa navedenim Zakonom.

Organizovati poslove izvršenja gotovinskih isplata po osnovu izvršene verifikacije stare devizne štednje na način da se ispoštuju odredbe Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje i Uredbe o postupku verificiranja potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH, kao i efikasno koristiti odobrena budžetska sredstava za ove namjene.

Potrebno je da se sačini sveobuhvatna informacija i analiza postignutih rezultata dosadašnjeg procesa verifikacije stare devizne štednje. Također je potrebno da se poduzmu aktivnosti, kako bi se u zakonskom roku, od strane Komisije za verifikaciju stare devizne štednje riješile podnijete žalbe, a prije isteka zakonskog roka za emitiranje obaveznica za neisplaćene obaveze u gotovini po osnovu stare devizne štednje.

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu od 60.361.855 KM što u odnosu na planirana sredstva, predstavlja izvršenje 97,16 %. U strukturi navedenih kamata, na kamate po osnovu otplate vanjskog duga Federacije odnosi se 59.779.246 KM a na kamate po osnovu domaćeg pozajmljivanja 582.609 KM. Najveći dio kamata po osnovu domaćeg pozajmljivanja u iznosu od 505.207 KM odnosi se na izmirenje obaveza po osnovu kamata na kratkoročne kredite (pogrešno evidentirani na dugoročnim obavezama) po ugovorima zaključenim u 2001. godini između Vlade FBiH sa Universal bankom d.d. Sarajevo (sada UniCredit Zagrebačka banka d.d.) i UPI bankom d.d. Sarajevo, u iznosima od po 4.500.000 KM, koji su se trebali vratiti iz donacije koju je uplatila Republika Turska u 2002. godini. Na osnovu uvida u ugovore o kratkoročnim revolving kreditima i anekse istih, utvrđeno je da je Vlada FBiH svojom odlukom tek 07.09.2006. godine

odobrila produženje korištenja naprijed navedenih kratkoročnih kredita, za period 01.01.- 31.12.2006. godine. Ugovor o kratkoročnom kreditu sa UniCredit Zagrebačkom bankom d.d. na iznos od 4.500.000 KM zaključen je 01.01.2006. godine (preuzet datum sa prezentiranog dokumenta), dok je Aneks uz Ugovor o zaduživanju sa Upi bankom d.d. Sarajevo zaključen 18.09.2006. godine. Potrebno je naglasiti da je Vlada FBiH, prije donošenja ove odluke, 27.07.2006. godine bila donijela Odluku V broj 436/06, o odobravanju povrata ovih kredita iz sredstava koja su već bila odobrena u Budžetu FBiH za 2006. godinu, u cjelosti. **Uzimajući u obzir naprijed navedeno, kao i da nije prezentirana relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je provedena zakonska procedura, kao i da je povrat navedenih kredita izvršen tek 25.09.2006. godine, vezano za zaduživanje po navedenom osnovu, ne može se potvrditi opravdanost izdataka za kamate na kratkoročne kredite, koji su u 2006. godini, ukupno sa zateznom kamatom (3.581 KM) iznosili 508.788 KM.**

Da se utvrdi opravdanost zaduženja po kratkoročnim revolving kreditima u iznosu od 9.000.000 KM, kao i pripadajućih kamata i troškova upravljanja kreditima, odnosno da se na osnovu utvrđenog stanja poduzmu adekvatne mjere u cilju rješavanja istog, u skladu sa zakonskim propisima.

Izdaci za nabavku stalnih sredstava (uzimajući u obzir i nabavku iz sredstava tekuće rezerve) iskazani su u iznosu od 44.016.972 KM, što je u odnosu na planirana sredstva ostvarenje 81,43 %, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 16.444.383 KM (ili 27,19 %). Strukturu navedenih izdataka čine izdaci za: rekonstrukciju i investiciono održavanje u iznosu od 27.267.094 KM, nabavka opreme 9.044.039 KM, nabavka građevina 4.345.065 KM, nabavka robnih rezervi 1.999.837 KM, nabavka stalnih sredstava 800.937 KM i nabavka zemljišta 560.000 KM.

Za **nabavku motornih vozila** u 2006. godini utrošeno je 2.896.134 KM što predstavlja 32,02 % izdataka za nabavku opreme, a u odnosu na prethodnu godinu povećanje 23,40 %. Dio nabavljenih motornih vozila nije bio planiran Budžetom za 2006. godinu, a nabavka je izvršena u najvećem broju slučajeva po sistemu «staro za novo», na osnovu odluke Vlade FBiH.

Od ukupnih **sredstava za rekonstrukciju i investiciono održavanje**, putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija realizovano je 24.009.971 KM. Programom o utrošku investicijskih sredstava razvoja za izgradnju autoputa Sarajevo - Zenica, utvrđenih Budžetom FBiH za 2006. godinu, Vlada FBiH je navedenom Ministarstvu na ime izgradnje autoputa Visoko - Kakanj odobrila iznos od 10.000.000 KM, a za izgradnju autoputa Sarajevo - Zenica, također 10.000.000 KM. Sredstva za izgradnju autoputa u ukupnom iznosu od 20.000.000 KM, doznačena su 21.07.2006. godine, na poseban račun Direkcije cesta FBiH, koji se kod iste vodi u vanbilansnoj evidenciji. Imajući u vidu da se ulaganja po navedenom osnovu ne iskazuju u bilansu nijedne institucije (niti

Federalnog ministarstva prometa i komunikacija niti Direkcije za ceste FBiH) a time ni u finansijskim izvještajima, kao i da se za iznos ulaganja ne vrši povećanje vrijednosti stalne imovine, ne može se potvrditi da je iskazivanje korištenja budžetskih sredstava za izgradnju navedenog autoputa na ovakav način bilo transparentno. U skladu sa naprijed navedenim programom, prema prezentiranoj dokumentaciji, ne može se potvrditi da je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija o utrošenim sredstvima, odobrenim Budžetom za 2006. godinu, vezanim za izgradnju autoputa, tromjesečno izvještavalo Federalno ministarstvo finansija.

Potrebno je napomenuti da su na poziciji rekonstrukcije i investicionih sredstava razvoja u Budžetu FBiH za 2006. godinu, odobrena i realizovana sredstva putem ovoga Ministarstva, u iznosu od 1.000.000 KM, za izgradnju lokalnog puta Han Pijesak-Riza-Žepa. Međutim, kao što je ukazivano i prethodnim revizijama i ovom revizijom je konstatovano da se dosljedno ne provode zakonski i ostali propisi, vezano za planiranje sredstava na poziciji rekonstrukcije i investicionog održavanja sredstava (ceste, zemljišta) imajući u vidu da se u navedenim slučajevima ne radi o nabavci stalnih sredstava korisnika budžeta već nepovratnim davanjima drugim nivoima vlasti.

Potrebno je da ministarstva nadležna za realizaciju sredstava, po osnovu investicionih sredstava razvoja, u okviru djelokruga poslova koje obavljaju, u cilju efikasnog i transparentnog korištenja istih, dosljedno primjenjuju Zakon o izvršavanju budžeta FBiH, odnosno programe utroška sredstva usvojene od strane Vlade FBiH u dijelu nadzora nad namjenskim korištenjem i izvještavanjem o utrošku sredstava.

Da se prilikom planiranja i iskazivanja nabavke stalnih sredstava (kapitalnih ulaganja), dosljedno primjenjuju zakonski i ostali propise. Sredstva za izgradnju puteva, koji su u nadležnosti FBiH, planirati i iskazivati kao povećanje vrijednosti stalnih sredstava FBiH, a doznake sredstva za rekonstrukciju i investiciono održavanje koja su u nadležnosti drugih organa, planirati kao kapitalne grantove, koji trebaju biti iskazani kao povećanje stalnih sredstava kod institucija i organa vlasti kojima su sredstva doznačena.

Učešće Vlade u projektima koje finansira međunarodna zajednica iskazano je u iznosu od 17.748.638 KM, što u odnosu na operativna sredstva za ove namjene, u iznosu od 19.244.501 KM predstavlja ostvarenje od 92,22 %. Prilikom sačinjavanja Plana razvojno – investicijskih projekata nije bila uspostavljena odgovarajuća saradnja između sektora u okviru Ministarstva finansija, koji su zaduženi za izradu i realizaciju istog. Iako su resorna ministarstava, na vrijeme, Sektoru za budžet dostavila zahtjeve za finansiranjem projekata (Projekat upravljanjem čvrstim otpadom na iznos od 1.050.000 KM i Projekat deminiranja 2006/2007 -

Faza VIII na iznos od 2.828.842 KM), isti nisu obuhvaćeni ili su obuhvaćeni u nedovoljnom iznosu, u naprijed navedeni Plan, koji je sačinjen od strane Sektora za bankarstvo, a realizacija navedenih projekata je izvršena u traženim iznosima. Također, uvidom u realizaciju izvršenja naprijed navedenog Plana, konstatovano je da su za realizaciju Projekta razvitka zajednica (CDP) planirana sredstva u iznosu od 697.711 KM, a realizovana u iznosu od 1.268.299 KM, s tim da je u više realizovanom iznosu od planiranog sadržano neizmirena obaveza Vlade iz 2004. i 2005. godine po navedenom projektu, u iznosu od 446.369 KM, a po zahtjevu implementatora projekta.

Iz odobrenih sredstava na poziciji *«Učešće Vlade u projektima koje financira međunarodna zajednica»*, od strane Vlade Federacije, na osnovu Odluke o odobravanju izdvajanja sredstava iz Budžeta FBiH za 2006. godinu, odobrena su sredstva u iznosu od 288.329 KM, Ministarstvu komunikacija i prometa BiH – Direkciji za implementaciju projekata, *na ime obaveze plaćanja zatezних kamata prema izvođačima radova na izgradnji graničnih prelaza Izačić i Orašje, nastalih tokom realizacije projekta TTFSE. Iz prezentirane dokumentacije, a vezano za opravdanost plaćanja zatezних kamata, ne može se potvrditi da je Ministarstvo finansija, prije predlaganja navedene Odluke Vladi Federacije, prethodno utvrdilo stvarni razlog nastanka navedene obaveze.*

Ako se uzme u obzir naprijed navedeno, kao i da sredstva odobrena Budžetom za 2006. godinu nisu u potpunosti realizovana (1.495.863 KM), ne može se potvrditi da je Ministarstvo finansija, u skladu sa utvrđenim nadležnostima, provodilo adekvatne aktivnosti vezane za planiranje, vršenje nadzora nad korištenjem ovih sredstava i izvršavanje u skladu sa Planom razvojno – investicijskih projekata i odobrenim budžetskim sredstvima za ove namjene. Također, treba napomenuti da se na osnovu izvršenih revizija federalnih korisnika budžeta, ne može potvrditi da su sva resorna ministarstva, u skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH, uspostavila adekvatan nadzor nad implementacijom razvojno – investicijskih projekata, koji se finansiraju iz ino – kreditnih i donatorskih sredstava i dijelom iz Budžeta FBiH, da su u skladu sa članom 31. Zakona o izvršenju budžeta FBiH, kvartalno dostavljala izvještaje Ministarstvu finansija, o utrošku sredstava obuhvaćenih Planom za 2006. godinu po projektima, i da je Ministarstvo finansija poduzimalo aktivnosti kako bi ih podsjetilo na dostavljanje istih.

Potrebno je utvrditi ukupan iznos obaveza Federacije, po osnovu potpisanih ugovora o sufinansiranju projekata, koji se finansiraju dijelom iz sredstava Međunarodne zajednice, te u skladu sa istim sačinjavati Plan razvojno – investicijskih projekata i budžetska sredstva obezbijediti u potrebnom iznosu za fiskalnu godinu.

Da Ministarstvo finansija, skupa sa resornim ministarstvima, obezbijedi adekvatan nadzor nad implementacijom razvojno – investicijskih projekata, u skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH, te da se izvještaji o utrošku sredstava sačinjavaju u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.

Tekuća rezerva, prema prezentiranoj dokumentaciji, odobrena je u iznosu od 35.302.430 KM, što u odnosu na sredstva tekuće rezerve odobrena Budžetom FBiH za 2006. godinu, **predstavlja povećanje za 347,96 %**. **Pored sredstava tekuće rezerve, odobrenih Budžetom FBiH, u iznosu od 7.880.545 KM** (tekuća rezerva Vlade - 7.080.545 KM, rezerva premijera - 400.000 KM, rezerva zamjenika premijera – federalnog ministra finansija i federalnog ministra kulture i sporta u iznosu od po 200.000 KM), **tokom fiskalne godine, odlukama Vlade FBiH izvršen je prijenos sredstava, u iznosu od 27.421.885 KM u tekuću rezervu, sa drugih pozicija odobrenih budžetom**. Navedenim povećanjem, **tekuća rezerva je za 2.782.390 KM premašila dozvoljeni iznos od 3 % ukupnih prihoda (isključujući primitke Budžeta FBiH)**, utvrđene članom 34. Zakona o budžetima u FBiH i članom 17. Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu.

Raspoloživa sredstva i realizacija sredstava tekuće rezerve prikazani su u sljedećoj tabeli:

R. b.	Tekuća rezerva	Plan i realizacija tekuće rezerve u 2006.godinu				Index 5/3
		Planirano	Raspoloživo	Odobreno	Realizovano	
1	2	3	4	5	6	7
1	Tekuća rezerva Vlade FBiH	7.080.545	34.502.430	34.330.278	28.405.583	484,85
2	Tekuća rezerva Premijera	400.000	400.000	400.000	400.000	100
3	Tekuća rezerva Ministra finansija	200.000	200.000	198.162	198.162	99,08
4	Tekuća rezerva dopremijera	200.000	200.000	199.944	199.944	99,97
Ukupno		7.880.545	35.302.430	35.128.384	29.203.689	445,76

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, vezano za povećanje tekuće rezerve, ne može se potvrditi da je prijenos sredstava u tekuću rezervu izvršen iz ostvarenih ušteda u skladu sa članom 17. Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu, iz razloga što je višak sredstava na određenim pozicijama, sa kojih su sredstva i prenesena u tekuću rezervu, rezultat nerealnog planiranja i nerealizovanja odobrenih sredstva od strane Ministarstva finansija. Navedeno se potvrđuje i time da su sredstva odobrena u iznosu od 27.421.885 KM sa sljedećih pozicija: otplate vanjskog duga 12.246.385 KM, Transfera za izmirenje unutrašnjeg duga – obaveze Vojske Federacije 7.000.000 KM, Transfera za izmirenje unutrašnjeg duga – stara devizna štednja 5.000.000 KM, Naknada za povrat pogrešno uplaćenih prihoda i carina i izvršenja Odluka Doma za ljudska prava 2.300.000 KM, Naknada troškova zaposlenih 75.500 KM i Učešća Vlade u projektima rekonstrukcije koje finansira Međunarodna zajednica 800.000 KM. Ovdje treba napomenuti da, **iako Zakonom o**

izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu nije bila dozvoljena preraspodjela sredstava, na ovakav način, prijenosom sredstava u tekuću rezervu i njihovim rasporedom odlukama Vlade FBiH, jednim dijelom je vršena preraspodjela sredstava, kako unutar Ministarstva finansija, tako i između ostalih budžetskih korisnika. Od ukupnog povećanja tekuće rezerve, uvidom u odluke Vlade, **konstatujemo da je 14.300.000 KM ponovo odobreno, na druge pozicije Ministarstvu finansija, Federalnom ministarstvu zdravstva 2.100.000 KM (za pomoć kliničkim centrima i kantonalnim bolnicama), Federalnom ministarstvu kulture i sporta 350.000 KM (pomoć sportskim klubovima), 7.321.885 KM je utrošeno na povećanje plaća državnih službenika i namještenika, a 3.177.847 KM ostalim budžetskim korisnicima (za razne izdatke).**

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju i evidencije o korištenju tekuće rezerve u revidiranom periodu, konstatujemo, od ukupnog iznosa tekuće rezerve Vlade od 34.502.430 KM – na osnovu odluka Vlade odobrena su sredstva u iznosu od 34.330.277 KM, od čega je realizovano 28.405.583 KM, kao i da su u potpunosti odobrena i realizovana sredstva tekuće rezerve premijera, zamjenika premijera – federalnog ministra finansija i federalnog ministra kulture i sporta. Kao i prethodnim revizijama, i ovom je konstatovano, **da se odluke po osnovu tekuće rezerve, donesene od strane Vlade, u potpunosti ne realizuju.**

Iako se, u skladu sa zakonskim propisima, raspodjela sredstava rezerve treba vršiti na osnovu prethodno utvrđenih kriterija za raspodjelu ovih sredstava, i to budžetskim korisnicima za hitne i nepredviđene izdatke, za izdatke nastale osnivanjem novog korisnika i za izdatke nastale povećanjem djelokruga ili nadležnosti korisnika, revizijom je konstatovano da nisu utvrđeni kriteriji za upotrebu sredstava rezervi, a sredstva tekuće rezerve su se koristila i za namjene koje se ne mogu smatrati hitnim i nepredviđenim izdacima, koji se pojave u toku budžetske godine, kao i za izdatke koji su se u skladu sa utvrđenim pravilima (kriterijima) trebali finansirati iz budžetskih sredstava, planiranim za te namjene. Revizorskom timu nisu prezentirani dokazi, da je u skladu sa članom 34. Zakona o budžetima u FBiH, Vlada o korištenju Tekuće rezerve Vlade Federacije poslala polugodišnji izvještaj Parlamentu FBiH.

Napominjemo, da je Vlada, u 2004. godini, donijela Odluku o odobravanju izdvajanja sredstava iz tekuće rezerve Vlade, u iznosu od 1.500.000 KM, kao finansijsku pomoć za pripremne radove za otvaranje Starog mosta u Mostaru i da se krajnji korisnik obavezuje podnijeti detaljan izvještaj o utrošku sredstava Vladi. Realizacija sredstava je izvršena u 2004. i 2005. godini, a Izvještaj o utrošku sredstava nije prezentiran, iako je u prethodnim revizijama davana preporuka u cilju poduzimanja aktivnosti na realizaciji navedene odluke, po kojoj nije postupljeno.

Potrebno da se odobravanje, povećanje, korištenje i izvještavanje o korištenju sredstava tekuće rezerve vrši u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o izvršenju budžeta FBiH.

Da se poduzmu aktivnosti u cilju podnošenja izvještaja o korištenju sredstava tekuće rezerve u iznosu od 1.500.000 KM, odobrenih za pripremu radova za otvaranje Starog mosta u Mostaru.

Izdaci za otplatu vanjskog duga i izdaci za inozemne kamate, iskazani su u Izvještaju o realizaciji Plana otplate obaveza FBiH po vanjskom dugu za 2006. godinu, u iznosu od 168.131.681 KM što u odnosu na sredstva planirana budžetom u iznosu od 183.803.556 KM predstavlja ostvarenje od 91,47%. Navedeni izdaci u finansijskim izvještajima i Glavnoj knjizi trezora evidentirani su u iznosu od 167.307.591 KM, što znači da su isti manje iskazani za 824.090 KM, u odnosu na stvarno realizovane obaveze. Naznačena razlika odnosi se na izmirenje direktnih obaveza Federacije iz deponovanih sredstava na podračunima u Centralnoj banci BiH, za koje smo utvrdili da nisu evidentirani u Glavnoj knjizi trezora.

Uvidom u prezentirane izvještaje, konstatovali smo da se servisiranje obaveza po vanjskom dugu nije, u potpunosti, vršilo u skladu sa Zakonom o vanjskom dugu FBiH i Planom otplate obaveza FBiH po vanjskom dugu za 2006. godinu, iz razloga što su se obaveze dijela krajnjih korisnika po vanjskom dugu izmirivale iz budžetskih sredstava, a ne kako je trebalo iz sredstava obezbijeđenih izmirenjem njihovih obaveza prema Federaciji. Iz prezentirane dokumentacije, ne može se potvrditi da su se, prema krajnjim korisnicima, koji nisu izmirivali dospjele obaveze po preuzetim kreditima (po kojima je Federacija BiH garant), a sredstva su bila namijenjena za servisiranje vanjskog duga, preduzimale adekvatne mjere u cilju naplate istih (**Željeznice FBiH - dug u iznosu od 5.469.958 KM, RMU «Kreka» Tuzla – dug u iznosu od 200.044 KM i Fondacija ODRAZ-dug u iznosu 211.993 KM**). Također, kao i prethodne godine, ne može se potvrditi da je Investicijska banka FBiH, sva prikupljena sredstva, u 2006. godini, od krajnjih korisnika po komisionim kreditima, uplatila na JRT, odnosno u Budžet FBiH. Iz prikupljenih sredstava po komisionim kreditima banka je izvršila pokrivanje dijela svojih troškova, a dio sredstava, po nalogu Ministarstva finansija je, direktno, prenesen na podračun za servisiranje direktnih obaveza po vanjskom dugu u Centralnoj banci BiH. Vezano za naprijed navedeno, značajno je napomenuti, da u Glavnoj knjizi trezora, kao i u finansijskim izvještajima, nisu evidentirana potraživanja kako od krajnjih korisnika kreditnih sredstava u iznosu od 10.332.421 KM, tako ni od Investicijske banke FBiH po osnovu povrata kredita. Također treba napomenuti, vezano za dugoročne kredite i zajmove, da je dio dugoročnih kreditnih sredstava, u skladu sa ugovorima o komisionim poslovima zaključenim između Investicijske banke i Federacije BiH, prenesen na navedenu banku, a da potraživanja po osnovu istog nisu evidentirana u Glavnoj knjizi trezora.

Potrebno je da se servisiranje vanjskog duga vrši u skladu sa članom 7. Zakona o vanjskom dugu FBiH, odnosno u skladu sa identificiranim izvorima prihoda. Također je potrebno da se potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava evidentiraju u Glavnoj knjizi trezora u skladu sa donesenim Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH, kao i da se poduzmu aktivnosti u cilju naplate neizmirenih potraživanja.

Izvršiti evidentiranje u Glavnoj knjizi trezora postojećih podračuna u Centralnoj banci BiH preko kojih se vrši servisiranje direktnih obaveza Federacije. Također je potrebno da se izvrši i evidentiranje potraživanja po osnovu plasiranih sredstava po ugovoru o komisionim poslovima, zaključenim između Investicijske banke FBiH i Federacije BiH.

4.3.3 Finansijski rezultat

Razlika između ostvarenih prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke iskazana u Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2006. godinu i konsolidovanim finansijskim izvještajima, prikazana je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Budžeta za 2006. godinu	Ostvareno u 2005. godini	Ostvareno u 2006. godini	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6
PRIHODI I PRIMICI		1.139.603.719	1.188.219.546	1.181.887.212	99,47
1.	Prihodi	1.084.001.330	1.147.886.487	1.168.888.765	101,83
2.	Primici od finansiranja (kreditni i zajmovi; ESCROW i GSM račun)	55.602.389	40.333.059	12.998.446	32,23
RASHODI I IZDACI		1.139.603.719	1.084.310.256	1.042.174.720	96,11
3.	Rashodi	1.001.968.991	993.970.055	919.823.417	92,54
4.	Izdaci od finansiranja (otplata kredita i zajmova)	137.634.728	90.340.201	122.351.302	135,43
Više ostvareni prihodi i primici u odnosu na rashode i izdatke		-	103.909.290	139.712.492	134,45

Kao što se vidi iz naprijed navedene tabele ukupni iskazani prihodi i primici su ostvareni u većem iznosu u odnosu na iskazane rashode i izdatke, odnosno iskazan je suficit u iznosu od 139.712.492 KM. **U najvećem dijelu, iskazani suficit je rezultat povećanog ostvarenja prihoda od indirektnih poreza – PDV, (koji su zabilježili rast u odnosu na plan u iznosu od 107.548.120 KM ili 13,15 %), kao i manje realizovanih odobrenih sredstava za određene izdatke u odnosu na plan.** Najveća odstupanje konstatovano je kod: tekućih grantova u iznosu od 40.468.837 KM, kapitalnih izdataka u iznosu od 12.132.487 KM i bruto plaća i naknada u iznosu od 9.140.326 KM. Vezano za naprijed navedena odstupanja kod izvršenja budžeta, konstatovano je da su, u najvećem broju slučajeva, ista rezultat odobravanja sredstava za tekuće transfere, a da se nisu stvorili uslovi za njihovu realizaciju, kao i nerealnog planiranja, odnosno odobravanja većeg iznosa sredstava pojedinim budžetskim

korisnicima po njihovom zahtjevu. Ovakav način planiranja, odnosno odobravanja zahtjeva budžetskim korisnicima, kao i neadekvatno praćenje izvršenja budžeta, kako od strane Ministarstva finansija tako i korisnika budžeta, imalo je za posljedicu neefikasno korištenje raspoloživih sredstava. Naime, raspoloživa sredstava (razlika između više odobrenih od potrebnih sredstva), kao i više ostvareni prihodi u odnosu na plan su se mogli investirati u skladu sa zakonskim propisima, odnosno iskoristiti za finansiranje drugih izdataka, a posebno onih za koje su se obračunavale redovne i zatezne kamata (sudske presude, unutrašnji dug, kratkoročni krediti) i preuzete obaveze za finansiranje (Učešće vlade u projektima koje finansira međunarodna zajednica).

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja korisnika budžeta, konstatovano je, kao i prethodne godine, da korisnici budžeta koji su imali prekoračenja rashoda na kraju fiskalne godine, u odnosu na sredstva odobrena Budžetom u njegovom Posebnom dijelu, ista nisu evidentirali u Glavnu knjigu trezora niti u finansijskim izvještajima. Navedeno prekoračenje nije evidentirano što nije u skladu sa zakonskim propisima, iz razloga što od strane Ministarstva - Sektora za trezor nije data takva mogućnost jer je u trezorsku aplikaciju bilo dozvoljeno samo evidentiranje izdataka do iznosa raspoloživih sredstava. **Zbog ovakvog stava Ministarstva finansija – Sektora za trezor (mimo ovlaštenja) korisnici budžeta su više ostvarene izdatke iskazivali na drugim pozicijama, na kojima su imali slobodnih sredstva, a dio korisnika je prenio iste na teret Budžeta 2007. godine. U odnosu na sredstva odobrena Budžetom, ističemo prekoračenje kod sljedećih budžetskih korisnika: Vlada Federacije BiH, Zajedničke službe Parlamenta FBiH, Služba za zajedničke poslove organa tijela FBiH, Federalna porezna uprava, Direkcija za civilnu avijaciju, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalnog ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno – oslobodilačkog rata, Federalno ministarstvo turizma i zaštite okoliša i Federalna komisija za nestale osobe.**

Zbog naprijed navedenog, kao i datih nalaza u prethodnom dijelu izvještaja vezano za neiskazivanje svih javnih prihoda u Glavnoj knjizi trezora, ne može se potvrditi da Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2006. godinu predstavlja realan i tačan prikaz prihoda i primitaka, rashoda i izdataka.

U skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, Ministarstvo finansija je u toku fiskalne godine podnosilo izvještaje o izvršenju Budžeta FBiH za 2006. godinu, Vladi FBiH. Međutim, uvidom u navedene izvještaje (kao i u «Izveštaj o izvršenju budžeta – proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za period 2006. godina»), konstatovano je da isti ne sadrže adekvatne analize o izvršenju budžeta, odnosno obrazloženja i prijedloge, propisane zakonskim i podzakonskim aktima. Dostavljeni izvještaji su sačinjavani

najčešće na osnovu iskazanog stanja izvršenja Budžeta FBiH, na određeni dan, u Glavnoj knjizi trezora, međutim, nismo se uvjerali da su prilikom sačinjavanja istih korišteni podaci i informacije dobivene uz finansijske izvještaje koje su u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, u propisanim rokovima, dostavljali budžetski korisnici Ministarstvu finansija. Na ovakav način, sačinjeni izvještaji o izvršenju Budžeta ne daju jasnu sliku o izvršenju budžeta FBiH iz razloga što isti, npr. ne sadrže analizu zaposlenih, potraživanja, obveza, imovine, kao ni obrazloženja o eventualnim značajnim događajima, odnosno promjenama u izvještajnom periodu.

Potrebno je da, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, korisnici budžeta odobrena budžetska sredstva koriste samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu.

Da se izvještaji o izvršenju budžeta sastavljaju i dostavljaju nadležnim organima i institucijama, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o trezoru u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Da se od strane Ministarstva finansija, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, korisnicima budžeta omogući dosljedna primjena načela modificiranog nastanka poslovnog događaja, posebno u dijelu priznavanja rashoda i izdataka u periodu kada je obaveza nastala za plaćanje tj. njihovog evidentiranja u Glavnu knjigu trezora .

4.4 Javne nabavke

Korisnici federalnog budžeta su u 2006. godini bili dužni nabavku roba, usluga i ustupanje radova provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Međutim, izvršenim revizijama konstatovano je da je na nedosljednu primjenu navedenog Zakona, imalo uticaja kašnjenje u donošenju Budžeta FBiH za 2006. godinu (donesen tek 6. marta 2006. godine), kao i sam rad Agencije za javne nabavke BiH i Ureda za žalbe u dijelu blagovremenog rješavanja prigovora na provedene postupke javnih nabavki. Vezano za primjenu navedenog zakona, konstatovano je da su budžetski korisnici samostalno provodili postupke javnih nabavki (osim dijela korisnika koji je provođenje postupaka javnih nabavki povjerio Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH), iako su u skladu sa Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH mogli provoditi postupak javnih nabavku sa drugim korisnicima federalnog budžeta. Navedeno se naglašava iz razloga što je, provedenom revizijom kod korisnika budžeta, konstatovano da su se za provođenje postupka javnih nabavki iz federalnog budžeta isplatila značajna sredstva za naknade članovima komisija (dio budžetskih korisnika je za svaku pojedinačnu nabavku

formirao komisiju i isplatio naknadu istoj) i objavljivanje obavještenja o javnim nabavkama. Kod manjih budžetskih korisnika navedeni izdaci predstavljali su značajnu stavku u odnosu na vrijednost zaključenih ugovora.

Na osnovu izvršenih revizija kod korisnika budžeta, odnosno uvida u prezentiranu dokumentaciju, vezano za provođenje postupaka javnih nabavki, konstatovano je da je najveći broj revidiranih korisnika, donio interne akte (procedure), međutim, treba napomenuti da kod dijela korisnika donesene procedure nisu u skladu sa navedenim Zakonom (FMUP - Federalna uprava policije), što je uticalo na dosljednu primjenu zakonskih propisa. Prije pristupanja procesu nabavki, dio korisnika nije, u skladu sa internim aktima, sačinjavao Plan nabavki prema odobrenim budžetskim sredstvima, što je imalo uticaja na efikasnost provođenja postupka nabavki i korištenja javnih sredstava. Neblagovremeno poduzimanje aktivnosti po pitanju provođenja propisanih procedura za izbor najpovoljnijeg ponuđača, kao i nemogućnosti izbora najpovoljnijeg ponuđača zbog nedovoljnog broja ponuda, imalo je za posljedicu da su pojedini korisnici, posebno u prvom polugodištu revidirane godine, nabavke vršili od dobavljača iz prethodne godine. **Nedosljedna primjena Zakona o javnim nabavkama BiH konstatovana je kod: Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Federalne uprave policije, Federalnog ministarstva kulture i sporta, Dom naroda i Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, Federalnog ministarstva pravde, KPZ-ova, Službe zajedničkih poslova organa i tijela FBiH, Federalnog ministarstva boraca i invalida odbrambeno – oslobodilačkog rata, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i Federalnog ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica.**

Posebno ističemo nedosljednu primjenu zakonskih propisa od strane Federalnog ministarstva prostornog uređenja prilikom odabira dobavljača za «Izradu digitalnog orto-foto plana FBiH» kao i zaključivanja i realizacije Ugovora sa «ANGERMEIER INGENIEURE GmbH» Giebelstadt gdje nije postupljeno u skladu da Zakonom o javnim nabavkama BiH, Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2006. godinu i Budžetom FBiH za 2006. godinu. Postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača proveden je putem međunarodnog ubrzanog, ograničenog postupka sa pretkvalifikacijom, a ugovor sa navedenim dobavljačem zaključen je 29.12.2006. godine na iznos od 1.297.094 EUR-a, prije isteka roka od 15 dana od datuma kada su ponuđači obaviješteni o rezultatima izbora, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama BiH. Avansni račun je ispostavljen isti dan kada je zaključen Ugovor na iznos od 260.000 EUR-a (509.600 KM) iako je u okviru Transfera za prostorni plan FBiH za ove namjene bilo raspoloživo samo 407.000 KM. Obaveze po avansnom računu u Glavnoj knjizi trezora evidentirane su u iznosu od samo 401.356,13 KM (205.000 EUR-a).

Potrebno je da se prilikom nabavke robe, vršenja usluga i ustupanja radova postupa u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH. Također je potrebno da se prije otpočinjanja postupka nabavki donese Plan nabavke za tekuću godinu s jasno i precizno utvrđenim vrstama i karakteristikama svih predmeta nabavke, kao i Odluka o provođenju postupka javne nabavke.

Da se u skladu sa Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH, u cilju racionalnijeg i efikasnijeg korištenja javnih sredstava, poduzmu aktivnosti na provođenju zajedničkog postupka javnih nabavki, od strane korisnika budžeta. Dio navedenih aktivnosti može se povjeriti Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.

4.5 Popis imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2006. godine

Provedenim revizijama finansijskih izvještaja za 2006. godinu, konstatovano je, kao i prethodne godine, da se u skladu sa zakonskim propisima nije izvršilo usaglašavanje stanja iskazanih u knjigovodstvenim evidencijama (Glavna knjiga trezora) sa stvarnim stanjima utvrđenih popisima (inventurama) na dan 31.12.2006. godine, značajnog dijela imovine i obaveza Federacije BiH. Navedeno se posebno odnosi na Federalnog ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalnu upravu policije, Federalno ministarstvo finansija (popis ulaganja, potraživanja i obaveza Budžeta FBiH, evidentiranih u Glavnoj knjizi trezora), kao i imovine i obaveza institucija koje su, u prethodnom periodu, prešle sa federalnog na državni nivo (Federalno ministarstvo odbrane, Vojska Federacije, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija FBiH).

U skladu sa Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH, Ministarstvo odbrane BiH i Federalno ministarstvo odbrane bili su dužni sačiniti popis pokretne i nepokretne imovine, arhive, spisa i drugih dokumenta, u skladu sa važećim propisima u FBiH i Zakonom o odbrani BiH, te popis pokretne imovine, arhive, spisa i drugih dokumenata dostaviti Ministarstvu odbrane BiH u roku od 30 dana, a popis nepokretne imovine u roku od 60 dana, od dana stupanja na snagu Zakona o odbrani BiH (28.12.2005. godine). Također su bili dužni sačiniti sveobuhvatni popis ostalih prava i obaveza Federalnog ministarstva odbrane i predložiti Plan o prijenosu ostalih prava i obaveza na Ministarstvo odbrane BiH, u roku od 30 dana, od dana stupanja na snagu Zakona o odbrani BiH. Na osnovu Plana o konačnom raspolaganju imovinom, Vlada Federacije je trebala sa Vijećem ministara BiH potpisati sporazum, odluke, rješenja i ostale relevantne instrumente potrebne za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom. **Na osnovu uvida u**

dokumentaciju, konstatovano je da se predviđene aktivnosti utvrđene Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH nisu izvršile. Naglašavamo, da su od strane Ureda za reviziju u Izveštaju o reviziji finansijskih izvještaja FMO-a i VF za 2005. godinu, Vladi Federacije date preporuke, u cilju provođenja obaveza utvrđenih naprijed navedenim zakonima, kao i rješavanja konstatovanih problema vezanih za FMO i VF, po kojima nije postupljeno od strane iste. Vlada Federacije je 11. maja 2006. godine, formirala Komisiju za koordinaciju poslova Vlade FBiH iz djelokruga Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane **koja je samo djelimično rješavala utvrđene obaveze Vlade FBiH (dodjela nekretnina na privremeno korištenje, penzionisanje i rješavanje statusa viška uposlenika), umjesto da je Vlada FBiH sistemski pristupila rješavanju svih obaveza,** koje proizilaze iz naprijed navedenih zakona, jer nerješavanje istih u dosadašnjem periodu ima značajnog uticaja na Budžet FBiH, kao i na zaštitu imovine i imovinskih interesa Federacije.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je postojanje značajnog broja tužbi koje se odnose na Prijašnje Federalno ministarstvo odbrane, a iste su usmjerene na Federaciju BiH – Vladu FBiH, obzirom da je ista, nakon ukidanja FMO-a, odgovorna za dugove, zaduženja i ostale obaveze nastale do 01.01.2006. godine, u skladu sa naprijed navedenim zakonskim propisima. Međutim, također je konstatovano da Federalno pravobranilaštvo, svojim aktima od Vlade FBiH i Ministarstva finansija traži da im se dostave izjašnjenja na tužbe, eventualno izjavljivanje žalbe na presude, ali da ne dobivaju neophodnu dokumentaciju, niti izjašnjenja, što ih onemogućava da zastupaju interese Federacije BiH. Zbog svega naprijed navedenog, potrebno je ubrzati proces Popisa imovine, prava i obaveza Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, sačinjavanja Plana o prenosu imovine, prava i obaveza, kao i Sporazuma o prenosu imovine, prava i obaveza između Vijeća ministara i Vlade FBiH, a sve u cilju sprečavanja štetnih posljedica koje se javljaju po imovinu i imovinske interese Federacije BiH.

U ranije obavljenim revizijama, konstatovano je da, dugi niz godina, postoji neusaglašeno stanje imovine u Federalnom ministarstvu unutrašnjih poslova, te da nakon formiranja Federalne uprave policije kao posebne organizacione jedinice, nije izvršen prenos imovine i obaveza sa Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova na istu. Imajući u vidu da navedene institucije nisu, u roku utvrđenim zakonskim propisima, izvršile podjelu imovine i obaveza, Vlada FBiH je 19.01.2006. godine formirala Komisiju za izradu diobenog bilansa između Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i Federalne uprave policije koja je trebala za Vladu FBiH da pripremi odgovarajuće odluke o dodjeli pokretnih stvari i opreme, službenih zgrada i prostorija potrebnih za rad i smještaj Federalne uprave policije, te da utvrdi diobeni bilans između Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i Federalne uprave policije. Iako je rok za donošenje navedenih odluka bio 30 dana, a rok za utvrđivanja diobenog bilansa 60

dana od dana formiranja Komisije, od strane imenovane Komisije, nisu ispoštovani zadati rokovi. Komisija je u julu 2006. godine Vladi FBiH dostavila prijedloge odluka, o kojima je ista raspravljala tek 30.11.2006. godine, međutim, nije izrađen diobeni bilans između navedenih institucija već je Vlada FBiH Zaključkom dodatno zadužila Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: FMUP) i Federalnu upravu policije da, u sklopu redovnog godišnjeg popisa, izvrše popis postojećeg stanja koje će predstavljati početno stanje navedenoj Komisiji, koja će na osnovu istog predložiti Vladi Federacije potrebne odluke. Obavljenom revizijom, konstatovano je da je ministar FMUP-a 08.01.2007. godine donio Rješenje o formiranju popisnih komisija (koje su bile dužne sačiniti izvještaj o izvršenom poslu do 10.02.2007. godine), ali do momenta okončanja revizije, iste nisu obavile svoj zadatak. **Imajući u vidu naprijed navedeno, da i pored angažovanja Vlade FBiH, nije, od strane FMUP-a i Federalne uprave policije, izvršeno usaglašavanje stanja imovine i obaveza iskazanog u knjigovodstvenim evidencijama sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, odnosno da nije izvršen diobeni bilans između navedenih budžetskih korisnika, potrebno je da se od strane istih i nadležnih organa i institucija, u narednom periodu, poduzmu aktivnosti kako bi se naprijed konstatovani problemi riješili. Navedeno ima značajnog uticaja na tačan i istinit prikaz imovine i obaveza u Glavnoj knjizi trezora navedenih budžetskih korisnika, odnosno imovine i obaveza Federacije BiH.**

Od strane Ministarstva finansija je 08.12.2006. godine imenovana Komisija za popis obaveza i potraživanja u Trezoru FBiH, koja je 08.01.2007. godine završila popis iskazanih stanja i sačinila Izvještaj o izvršenom popisu na dan 31.12.2006. godine. Na osnovu uvida u dokumentaciju, konstatovano je da i po ovom sačinjenom Izvještaju o popisu, kao i prethodnih godina, Ministarstvo finansija nije poduzimalo aktivnosti u pogledu utvrđivanja činjeničnog stanja i poduzimanja odgovarajućih mjera u cilju utvrđivanja statusa i naplate istih.

Također, uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da se u Glavnoj knjizi trezora i dalje iskazuje stanje imovine i obaveza Carinske uprave i Obavještajno – sigurnosne agencije FBiH, koje su još u 2004. godini prešle sa federalnog na državni nivo, kao i da prilikom prelaska, kod istih nije izvršeno usaglašavanje stvarnog stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem imovine i obaveza. I za navedeno, kao i za popis iskazanog stanja u Trezoru FBiH, u izvještajima o izvršenim revizijama u prethodnom periodu davane su preporuke, u cilju poduzimanja aktivnosti u skladu sa zakonskim propisima, po kojima nije postupljeno.

Potrebno je da se izvrši usaglašavanje stanja iskazanog u knjigovodstvenim evidencijama sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom,) u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima.

U skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH, poduzeti aktivnosti kako bi se konačno izvršio popis imovine, prava i obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, sačinio Plan o prenosu imovine, prava i obaveza, te sačinio Sporazum o prenosu imovine, prava i obaveza između Vijeća ministara i Vlade FBiH, u cilju utvrđivanja koja imovina pripada FBiH, kao i da se utvrdi tačan iznos dugova, zaduženja i ostalih obaveza vezanih za Prijašnje Federalno ministarstvo odbrane i Vojsku Federacije.

Da se od strane Vlade FBiH poduzmu aktivnosti, po preporukama datim u Izveštaju o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije za 2005. godinu.

Da Vlada FBiH, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima i odgovornostima, poduzme aktivnosti kako bi se konačno izvršio popis imovine i sačinio diobeni bilans između Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i Federalne uprave policije.

Da se po Izveštaju Komisije za popis potraživanja i obaveza u Trezoru, od strane Ministarstva finansija, preuzmu adekvatne aktivnosti, radi utvrđivanja činjeničnog stanja i preduzimanja odgovarajućih mjera u cilju utvrđivanja statusa i naplate istih.

Potrebno je da se dosljedno provedu odredbe Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH, kao i da se jasno definišu prava (potraživanja) i obaveze koje se prenose sa Carinske uprave FBiH na Upravu za indirektno oporezivanje, odnosno prava i obaveze koja ostaju Federaciji. Također je potrebno da se dosljedno provedu odredbe Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, kao i da se utvrde dugovi, zaduženja i ostale obaveze, koje u skladu sa navedenim Zakonom ostaju u nadležnosti Federacije. Nadležna tijela Federacije trebaju odrediti pravnog sljednika navedenih institucija, koji bi trebao dalje raspolagati i upravljati imovinom, pravima i obavezama, do rješavanja statusa imovine odnosno izmirenja obaveza.

4.6 Novčana sredstva

Novčana sredstava, na kraju fiskalne godine, na Jedinostvenom računu trezora iznosila su 238.074.072,67 KM, od čega na transakcijskim računima trezora u poslovnim bankama, podračunu za isplatu gotovine i gotovina u blagajni 229.684.698,82 KM, sredstva na posebnim namjenskim transakcijskim računima u okviru JRT-a (ESCROW, podračun za razvoj i unapređenje avio prometa i podračun za sredstva za zaštitu i spašavanje) 6.159.337,81 KM, sredstva na podračunu Federacije – računu za servisiranje relevantnog vanjskog duga Federacije BiH u Centralnoj banci

BiH 2.230.036,04 KM, koje stanje odgovara evidenciji koja se vodi u okviru Glavne knjige trezora.

Ovom iznosu novčanih sredstava, treba dodati i novčana sredstva Federacije BiH, koja se i pored datih preporuka u prethodnim revizijama, ne evidentiraju u okviru JRT-a, odnosno u Glavnoj knjizi trezora i konsolidovanim finansijskim izvještajima, a na dan 31.12.2006. godina su, prema prezentiranoj dokumentaciji, iznosila 5.806.973,61 KM. U navedenom iznosu sadržana su sredstva na posebnim transakcijskim računima, otvorenom od strane Ministarstva finansija za finansiranje određenih programa – projekata iz kreditnih i donatorskih sredstava (ukupno 31) u iznosu od 4.178.605 KM, sredstva na posebnom transakcijskom računu Direkcije za civilnu avijaciju od 1.321.489,42 KM, i deponovana sredstva na podračunu Federacije – računu za servisiranje direktnih obaveza po vanjskom dugu u Centralnoj banci od 306.879,19 KM.

U skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, kao podračuni u okviru Jedinственog računa Trezora, u 2006. godini vodila su se 4 posebna namjenska transakcijska računa i to: podračun za ESCROW (sredstva ostvarena privatizacijom preduzeća i banaka), podračun za GSM licencu, podračun za razvoj i unapređenje avio prometa i podračun za sredstva za zaštitu i spašavanje. **Međutim, iako se radilo o javnim sredstvima, koja su se, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, trebala obavezno polagati i povlačiti sa Jedinственog računa trezora, na osnovu odluke Vlade FBiH od 30.03.2006. godine, Ministarstvo finansija je 21.04.2006. godine izvršilo prijenos sredstava u iznosu od 27.057.650,23 KM, sa podračuna otvorenog u okviru JRT-a «FMF-GSM licenca», kao i preusmjeravanje budućih doznaka sredstava od GSM licence na poseban namjenski račun Direkcije za ceste FBiH (kod koje se sredstva iskazuju u vanbilansnoj evidenciji), te izvršilo gašenje ovog namjenskog računa. Također, treba napomenuti da su sredstva prikupljena u 2005. godini, po osnovu izdavanja GSM licence u iznosu od 42.950.107 KM, utrošena za plaćanje obaveza utvrđenih u Budžetu FBiH za 2005. godinu, a da nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdilo da je trošenje ovih sredstava odobreno od strane nadležnog organa. Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da se, iz sredstva naplaćenih izdavanjem GSM licence, vršilo finansiranje magistralnih, regionalnih, lokalnih cesta i vodovoda, ne možemo potvrditi namjensko korištenje sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence u 2005. i 2006. godini, koja su se u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH trebala utrošiti za finansiranje projektne dokumentacije na koridoru Vc i izgradnju planiranih autoputeva u BiH, a u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH trebala iskazati u okviru JRT-a, iz razloga što navedena sredstva predstavljaju prihod Budžeta FBiH.**

Na osnovu provedene revizije, konstatujemo da Ministarstvo finansija nije donijelo adekvatnu instrukciju, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, kojom bi propisalo način evidentiranja sredstva za finansiranje određenih programa – projekata iz kreditnih i donatorskih sredstava posredstvom Glavne knjige trezora, odnosno nije centraliziralo kontrolu nad svim javnim prihodima, u skladu sa navedenim Zakonom. U 2006. godini, Ministarstvo finansija donijelo je «Uputstvo o otvaranju namjenskog transakcijskog računa za grantove (donatorska sredstva) federalnim budžetskim korisnicima» kojim je propisalo vanbilansno evidentiranje knjigovodstvenih promjena na ovakvom računu, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH. Provedenom revizijom, nije se moglo potvrditi da se od strane Ministarstva finansija, odnosno Sektora za trezor, koji vrši upravljanje novčanim sredstvima na Jedinstvenom računu trezora, poklanjala dužna pažnja planiranju novčanih tokova, u skladu sa zakonskim propisima, kako bi se stvorili preduslovi za plasiranje neangažovanih javnih sredstava sa JRT-a, koja u određenom periodu nisu potrebna za izmirenje budžetskih izdataka, a u svrhu povećanja prihoda budžeta. Navedeno se, jednim dijelom, potvrđuje i naprijed konstatovanim stanjem novčanih sredstava na transakcijskim računima JRT-a, kao i činjenicom da se od strane ovlaštenih osoba Ministarstva finansija nisu mogle prezentirati ukupne obaveze Budžeta FBiH na dan 31.12.2006. godine - po prioritetima i grupama plaćanja, odnosno ročnosti. Navedenom treba dodati da se ne može potvrditi, da su se u toku fiskalne godine, tromjesečni i mjesečni planovi novčanih tokova izrađivali u skladu sa projekcijom svih uplata i isplata sa JRT-a, odnosno da je tromjesečno i mjesečno budžetsko izmirenje obaveza, tj. alokacija raspoloživih sredstava po budžetskim korisnicima odobravalna na osnovu prethodno sačinjenog plana novčanih tokova, putem kojega se projiciraju sve uplate i isplate sa JRT-a.

Potrebno je da se uplata svih javnih prihoda Federacije, kao i plaćanje svih izdataka vrši preko računa u okviru Jedinstvenog računa trezora, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.

Da se, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH, svi podračuni otvaraju u okviru JRT-a, s tim da je potrebno da se od strane Ministarstva finansija donesu adekvatne procedure kojima će se urediti otvaranje podračuna, na način da se sredstva obavezno polažu i povlače s JRT-a, a knjigovodstvene promjene evidentiraju u Glavnu knjigu trezora, te obezbijedi odgovarajući nadzor, kontrola i izvještavanje o utrošku istih

Da se izvrši uvid u dokumentaciju, vezano za opravdanost gašenja namjenskog računa «FMF – GSM licenca», prenos sredstava u iznosu od 27.057.650 KM, kao i preusmjeravanje budućih doznaka, naplaćenih po osnovu izdavanja GSM licence, na poseban

transakcijski račun Direkcije za ceste FBiH, uzimajući u obzir da se radi o javnim prihodima Federacije, te u skladu sa konstatovanim poduzeti aktivnosti.

Da se izvrši uvid u dokumentaciju vezano za dosadašnje raspolaganje sredstvima sa posebnog transakcijskog ESCROW računa, u cilju uvida u dosadašnji način raspolaganja navedenim sredstvima u skladu sa utvrđenim namjenama, kao i utvrđivanja ukupnog iznosa neiskorištenih sredstva ostvarenih privatizacijom preduzeća i banaka i njihove dalje realizacije za propisane namjene.

4.7 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja u knjigovodstvenim evidencijama iskazana su u iznosu od 24.594.037 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu smanjenje za 15.932.685 KM ili 39,3 %. Navedeno smanjenje najvećim dijelom je posljedica storniranja potraživanja po osnovu ugovora o komisionim poslovima zaključenim sa IBF BiH (dugoročnih kredita po vanjskom dugu datih krajnjim korisnicima) u iznosu od 17.998.083 KM, koje je urađeno u cilju dosljedne primjene Uputstva o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga Federacije BiH, međutim, obaveze po navedenom osnovu, iako su trebale, nisu ponovo evidentirane u Glavnoj knjizi trezora. Od preostalih kratkoročnih potraživanja, najveću stavku čine potraživanja od pravnih i fizičkih lica za isporučenu robu i usluge u iznosu od 13.645.828 KM, te sumnjiva i sporna potraživanja od 6.174.389 KM.

Od ukupno iskazanih potraživanja, svih budžetskih korisnika, potraživanja Prijašnjeg FMO-a i VF iznose 7.754.847 KM ili 31,53 %. Ako se ima u vidu da stanje navedenih potraživanja potiče iz prethodnih godina i da je, tokom 2006. godine u okviru Glavne knjige trezora evidentirano samo 655.701 KM prihoda koje su povjerioci Prijašnjeg FMO-a i VF uplatili na JRT, ne može se potvrditi da su se od strane nadležnih organa i institucija poduzimale adekvatne mjere u cilju naplate navedenih potraživanja (tužbe), što je imalo uticaja na ostvarene prihode Budžeta Federacije. Navedenom treba također, dodati da, prema prezentiranoj dokumentaciji, nije se moglo potvrditi da su, u 2006. godini, poduzimane adekvatne aktivnosti vezane za fakturisanje usluga zakupa objekata Prijašnjeg FMO i VF, koji su dati u zakup po ranije zaključenim ugovorima, a jedan od razloga navedenog je i nepostojanje potpune evidencije objekata koji se daju u zakup kao i evidencije po pitanju vlasništva istih.

Vezano za potraživanja ostalih budžetskih korisnika, konstatovano je, kao i u prethodnim revizijama, da određeni broj korisnika budžeta nije dosljedno primjenjivao Uputstvo o izvršenju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora u dijelu usaglašavanje izvršenih uplata od strane kupaca koje su evidentirane u Glavnoj knjizi trezora sa internim evidencijama budžetskih korisnika (pomoćna knjiga potraživanja), kao i činjenicu da dio

budžetskih korisnika nije izvršio popis potraživanja na dan 31.12.2006. godine. Zbog naprijed navedenog, kao i zbog činjenice da iznos naplaćenih potraživanja od 1.370.842 KM ili 11,57 %, (u prethodnoj godini 2.365.731 KM ili 19,23 %), po osnovu obavljanja sopstvene djelatnosti, nije evidentiran po budžetskim korisnicima, ne može se potvrditi, iznos potraživanja u 2006. godini po naprijed navedenom osnovu iskazan u knjigovodstvenim evidencijama i finansijskim izvještajima.

U okviru potraživanja, iskazano je i potraživanje od fizičkog lica Bernarda Hegediša (koji je bio uposlen u Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata) u iznosu od 13.367 KM, a koje predstavlja dio pogrešno uplaćenih sredstava u 2002. godini (uplaćeno 177.885 KM a vraćeno u prvoj polovini 2003. godine 164.518 KM). Prema prezentiranoj dokumentaciji (Zapisnik Komisije za popis obaveza i potraživanja u trezoru Ministarstva finansija na dan 31.12.2006. godine), konstatovano je da se od strane Ministarstva finansija još uvijek nisu poduzele adekvatne mjere za povrat navedenih sredstava, odnosno nisu dostavljeni potrebni podaci i dokumentacija koju je tražilo Federalno pravobranilaštvo, kako bi pokrenulo parnični postupak sa zahtjevom za vraćanjem novca.

Kratkoročni plasmani, u finansijskim izvještajima i Glavnoj knjizi trezora, iskazani su u iznosu od 40.321.785 KM, a odnosi se na: potraživanja po kratkoročnim plasmanima evidentiranim u Trezoru 10.436.988 KM; sredstva budžetskih korisnika blokirana u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar 29.819.113 KM i plasmane korisnika budžeta 65.684 KM.

Dio kratkoročnih plasmana evidentiranih u Trezoru u iznosu od 10.436.988 KM, odnosi se na već konstatovana potraživanja u izvještaju o izvršenoj reviziji u prethodnim godinama, po kojim su date preporuke u cilju definisanja statusa potraživanja po kratkoročnim plasmanima 4.890.220 KM, poduzimanja mjera za naplatu datih pozajmica kantonima 5.248.308 KM i kratkoročne pozajmice Federalnoj upravi civilne zaštite 298.459 KM, po kojima Ministarstvo finansija u revidiranoj godini nije postupilo.

U okviru kratkoročnih plasmana, iskazana su sredstva budžetskih korisnika blokirana u Hercegovačkoj banci d.d. u privremenoj upravi Mostar (u daljem tekstu Hercegovačka banka) u iznosu od 29.819.113 KM, mada je Ministarstvo finansija, sa navedenom bankom, u 2004. godini, izvršilo usaglašavanje stanja blokiranih sredstava u iznosu od 22.955.392 KM. Prije izvršenog usaglašavanja, Ministarstvo finansija, prethodno, iako je trebalo, nije usaglasilo stanje računa sa korisnicima budžeta koji su imali potraživanja i obaveze prema Hercegovačkoj banci, te se iz tog razloga navedeni dokument o usaglašavanju stanja na iznos od 22.955.392 KM nije mogao provesti. Posebno ističemo da je Ministarstvo finansija dalo saglasnost i za prebijanje potraživanja i obaveza između Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Hercegovačke banke u iznosu od

7.575.858 KM, od čega 6.852.495 KM uopšte nije bilo evidentirano u knjigovodstvenim evidencijama Prijašnjeg FMO-a. *Obaveze se, prema raspoloživoj dokumentaciji, odnose na dug FMO-a prema Hercegovina osiguranju d.d. Mostar u iznosu od 1.582.695 KM, koji je Hercegovska banka d.d. Mostar kupila od Hercegovina osiguranja Mostar, nakon čega je Prijašnje FMO postalo dužnik Hercegovske banke za taj iznos. Ostali dio neslaganja se odnosi na obavezu po osnovu Ugovora o kratkoročnom kreditu iz 2001. godine sklopljenog između FMO-a i Hercegovske banke d.d. Mostar u iznosu od 5.600.000 KM.* Od strane Ureda za reviziju, su u prethodnom periodu, davane preporuke da se izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezano za stanje novčanih sredstava korisnika budžeta blokiranih u Hercegovskoj banci d.d. Mostar, a posebno stanja novčanih sredstava i obaveza Federalnog ministarstva odbrane, te da se na osnovu konstatovanog poduzmu adekvatne mjere i provedu odgovarajuća knjiženja u Glavnoj knjizi trezora, po čemu nije postupljeno ni u fiskalnoj 2006. godini.

Da se intenziviraju aktivnosti oko definisanja statusa potraživanja iz ranijih godina, evidentiranih u Trezoru FBiH, kao i da se poduzmu adekvatne mjere za naplatu svih potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi trezora FBiH.

Potrebno je da se izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezano za stanje novčanih sredstava korisnika budžeta blokiranih u Hercegovskoj banci d.d. Mostar, a posebno stanja novčanih sredstava i obaveze Prijašnjeg FMO-a i VF i na osnovu konstatovanog poduzmu adekvatne mjere i provedu odgovarajuća knjiženja u Glavnoj knjizi trezora.

4.8 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2006. godine iskazane su u finansijskim izvještajima u iznosu od 183.354.933 KM, a odnose se na: kratkoročne tekuće obaveze prema pravnim i fizičkim licima 74.745.239 KM, kratkoročni krediti i zajmovi 6.311.063 KM (od čega obaveze po unutarnjem dugu - neizmirene obaveze po osnovu stare devizne štednje 6.168.813 KM) i obaveze prema zaposlenima 102.298.631 KM.

U okviru iskazanih obaveza prema pravnim i fizičkim licima i obaveza prema zaposlenima sadržane su neizmirene obaveze nastale u revidiranoj godini kao i obaveze, koje su u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH utvrđene kao unutrašnji dug. Navedenim Zakonom utvrđuju se unutrašnje obaveze FBiH prema pravnim i fizičkim licima, način pojedinačne verifikacije utvrđenih potraživanja, kao i način njihovog izmirenja. U toku revizije nije prezentirana relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdilo stanje obaveza koje su u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH utvrđene kao unutrašnji dug FBiH.

4.9 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 2.525.478.698 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu od 228 %, a isto je rezultat evidentiranja obaveza po vanjskom dugu FBiH nastalih u prethodnim periodima. Strukturu iskazanih dugoročnih obaveza i razgraničenja čine: dugoročni krediti i zajmovi u iznosu od 2.525.327.400 KM, ostale dugoročne obaveze 3.185.236 KM i dugoročna razgraničenja 3.033.938 KM (obaveza Prijašnjeg FMO-a i VF po osnovu Ugovora o načinu izmirenja duga za isporučenu električnu energiju zaključenog 2003. godine).

Dugoročni krediti i zajmovi iskazani u iznosu od 2.525.327.400 KM odnose se na: obaveze po vanjskom dugu 2.525.027.142 KM i dio obaveza Federalne uprave policije po osnovu leasinga za nabavku vozila 300.258 KM. Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je sljedeće:

- u skladu sa preporukama Ureda za reviziju vezano za primjenu Zakona o vanjskom dugu FBiH i Zakona o trezoru u FBiH, Ministarstvo finansija je u 2006. godini poduzelo aktivnosti, te je donijelo Uputstvo o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH i izvršilo evidentiranje vanjskog duga FBiH u Glavnu knjigu trezora FBiH, na osnovu čega se konstatuje da je vanjski dug FBiH na dan 31.12.2006. godine iskazan u iznosu 2.525.027.142 KM. Međutim, doneseno Uputstvo nije u potpunosti primijenjeno, odnosno u Glavnu knjigu trezora, nisu evidentirana potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava u iznosu od 10.332.421 KM, niti postojeći podračuni u Centralnoj banci BiH, preko kojih se vrši servisiranje direktnih obaveza Federacije;
- dugoročne obaveze po kreditima od domaćeg pozajmljivanja iznose 300.258 KM, a odnose se na ostatak duga, po uzetom kreditu za nabavku vozila, od strane Federalne uprave policije. Međutim, treba napomenuti da nisu evidentirane sve dugoročne obaveze po kreditima od domaćeg pozajmljivanja, a na što se ukazivalo i prethodnim revizijama. Navedeno se odnosi na ostatak obaveze u iznosu od 583.345 KM, po osnovu Ugovora o kreditnom zaduženju FBiH (za nabavku terminalnog prilaznog radara), zaključenog između Vlade FBiH i Investicijske banke d.o.o. Sarajevo, u 2003. godini u iznosu od 7.000.000 KM. Obaveze po navedenom kreditu iz Budžeta FBiH u 2006. godini su izmirene u ukupnom iznosu 2.410.730 KM, (od čega 2.333.328 KM na ime otplata i 77.402 KM na ime kamata). Također, u revidiranoj godini po navedenom kreditu izvršeno je plaćanje zateznih kamata u iznosu od 9.461 KM, što je posljedica neredovnog izmirenja obaveza od strane Ministarstva finansija. Ni u toku ove revizije nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da su za navedeni kredit provedene zakonske procedure o kreditnom zaduženju FBiH.

Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da je u 2006. godini izvršeno **isknjižavanje obaveza Prijašnjeg FMO-a i VF, po osnovu neizmirenih doprinosa Fondu PIO iz razdoblja 1998 – 2001. godina, u iznosu od 263.186.209,18 KM.** Prilikom isknjižavanja, od strane Sektora za trezor nije postupljeno u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim zakonskim propisima i internim aktima Ministarstva finansija, iz razloga što je dokument od 09.01.2007. godine, na osnovu kojeg je izvršeno isknjižavanje navedenih obaveza, potpisan od strane neovlaštenog lica (bivši Privremeni upravitelj Federalnog ministarstva odbrane). Obrazloženje dato od strane ovlaštenog lica Ministarstva finansija, da se prilikom isknjižavanja obaveza postupilo u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o isknjižavanju obaveza Prijašnjeg FMO-a, (V broj 787/06 od 7. decembra 2006. godine), kojom je odobreno isknjižavanje obaveza iz Glavne knjige trezora (prijavljene kao unutrašnji dug), nije prihvaćeno. Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da nije postupljeno u skladu sa navedenom odlukom, kojom je bilo predviđeno da Ministarstvo finansija realizaciju izvrši u saradnji sa Prijašnjim FMO-om, a na osnovu saglasnosti Komisije za koordinaciju poslova Vlade FBiH iz djelokruga Prijašnjeg FMO-a i Federalnim zavodom PIO/MIO. **Imajući u vidu da je Komisija za koordinaciju poslova Vlade FBiH iz nadležnosti Prijašnjeg FMO-a prestala postojati sa 31.12.2006. godine, kao i da Ministarstvo finansija prethodno nije ostvarilo potrebnu saradnju sa Federalnim zavodom PIO/MIO (koji i dalje potražuje neuplaćene doprinose), postavlja se pitanje osnovanosti i svrsishodnosti isknjižavanja navedenih obaveza od strane Ministarstva finansija.**

Iskazana dugoročna razgraničenja u iznosu od 3.033.938 KM odnose se na **obaveze Prijašnjeg FMO -a i VF po osnovu Ugovora o načinu izmirivanja duga za isporučenu električnu energiju, sklopljenim u 2003. godini** na osnovu Odluke Vlade FBiH broj 108/03 i Odluke o dopuni iste broj 436/03 o utvrđivanju modela za reprogramiranje potraživanja elektroprivrednih poduzeća iz FBiH od određenih kategorija korisnika isporučene električne i toplotne energije. Jedan ugovor je sklopljen između FMO i JP Elektroprivreda BiH Sarajevo na iznos od 2.669.272 KM, (sa uplatama 60 mjesečnih rata u iznosu od 44.488 KM počevši od 15.01.2004. do 15.12.2008. godine kada dospijeva posljednja rata) i drugi Ugovor potpisan između FMO i JP Elektroprivreda HZ HB Mostar u iznosu od 2.393.745 KM, (sa uplatama u 60 mjesečnih rata u iznosu od 39.896 KM počevši od 15.04.2004. do 15.03.2009. godine kada dospijeva posljednja rata). **Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da u 2006. godini po navedenim ugovorima nisu izmirivane obaveze, pa se postavlja pitanje odgovornosti nadležnih organa i institucija, kao i mogućih finansijskih posljedica (kamata) po Budžet FBiH u narednom periodu.**

Potrebno je da se izvrši uvid u dokumentaciju vezano za zaduživanje FBiH po kreditu za nabavku terminalnog prilaznog radara u iznosu od 7.000.000 KM, s tim da se uskladi sa zakonskim i

podzakonskim aktima i da se preostali dio zaduženja, u skladu sa Zakonom o Trezoru u FBiH evidentira u Glavnoj knjizi trezora.

Izvršiti uvid u dokumentaciju vezano za isknjižavanja iz Glavne knjige trezora, obaveza za neizmirene doprinose Federalnom zavodu PIO/MIO, te na osnovu konstatovanog poduzeti adekvatne aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH i ostalih zakonskih propisa.

Da se poduzmu aktivnosti u cilju izvršenja obaveza Prijašnjeg FMO-a i VF za isporučenu električnu i toplotnu energiju, po osnovu Ugovora o načinu izmirenja obaveza zaključenim sa JP Elektroprivreda BiH Sarajevo i Elektroprivreda HZ HB Mostar.

5. ZAKLJUČAK

Nakon obavljene revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja Budžeta FBiH za 2006. godinu i finansijskih izvještaja korisnika budžeta, u cilju sagledavanja zakonitosti rada, uspješnosti i efikasnosti sprovođenja postavljenih ciljeva, konstatovano je da i u revidiranoj godini, kao i u prethodnim godinama, nije uspostavljen adekvatan, odnosno funkcionalan sistem internih kontrola. Iako je najveći broj korisnika budžeta donio akta za uspostavu sistema internih kontrola u skladu sa Smjernicama, donesenim od strane Ministarstva finansija, provedenim revizijama utvrđeno je da se ista nisu dosljedno provodila, a što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih akata prilikom planiranja, izvršenja, nadzora i izvještavanja o izvršenju Budžeta FBiH za 2006. godinu. Zbog navedenog je potrebno, u narednom periodu, da se poduzmu aktivnosti, od strane korisnika budžeta, u cilju dosljedne primjene navedenih akata, kao i vršenja adekvatnog nadzora od strane Ministarstva finansija, čime bi se značajno doprinijelo otklanjanju konstatovanih nepravilnosti u izvještajima o izvršenim revizijama, odnosno efikasnijem korištenju javnih sredstava.

Kod određenog broja korisnika budžeta, kontinuirano se ponavljaju određeni propusti, na koje se ukazivalo i u prethodnim revizijama, što znači da rukovodioci budžetskih korisnika nisu poduzimali adekvatne mjere na realizaciji datih preporuka. Navedeni propusti u najvećem dijelu odnose se na: neutvrđivanje ukupnog unutrašnjeg duga Federacije BiH; nepoduzimanje aktivnosti po osnovu prelaska Federalnog ministarstva odbrane, Vojske Federacije, Carinske uprave i Obavještajno – sigurnosne agencije sa federalnog na državni nivo; neprovođenje popisa imovine, potraživanja i obaveza FBiH; izradu budžeta; korištenje budžetskih sredstava samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu; nadzor i izvještavanje o korištenju tekućih transfera; uplatu i evidentiranje svih prihoda i rashoda preko JRT-a, odnosno u Glavnoj knjizi trezora; neiskazivanje potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava. Posebno treba istaći, što je imalo značajnog

uticaja na izvršenje Budžeta FBiH za 2006. godinu, nedosljednu primjenu Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH, od strane Ministarstva finansija, kao i poduzimanja potrebnih aktivnosti u skladu sa Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i Zakonom o odbrani BiH, od strane Vlade FBiH. U 2006. godini, od strane Vlade Federacije nisu dosljedno poštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2006. godinu, u dijelu odobravanja, povećanja, korištenja i izvještavanja o korištenju sredstava tekuće rezerve.

Smatramo da je u otklanjanju konstatovanih nepravilnosti, kao i nepreduzimanju odgovarajućih mjera po preporukama, datim u izvještajima o izvršenoj reviziji u prethodnom periodu od strane Ureda za reviziju, doprinio i nedovoljan angažman Vlade FBiH, Premijera i Zamjenika premijera, kao i Ministarstva finansija, a što bi trebalo da se promjeni u narednom periodu.

Posebno je potrebno da se, od strane naprijed navedenih organa i institucija, poduzmu adekvatne aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o budžetima u FBiH, kako u dijelu uspostave funkcionalnog sistema internih kontrola, tako i interne revizije kao organizacionog dijela budžetskog korisnika, a čime bi se osigurala efikasna zaštita imovine, omogućilo sprečavanje i otkrivanje prevara i grešaka, tačnost i istinitost računovodstvenih evidencija i pravovremeno finansijsko izvještavanje.

Viši revizor

Munib Ovčina, dipl. oec.

Vođa tima

Nasiha Biberović, dipl. oec.

Član tima:

Mira Pažin, dipl. oec.